

ШУТУ

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МАГАЗИН

Головна редакція:

Вс. Царинник (Чарнецький) —
гол. редактор, С.Шадківська, М.
Христюк.

Augsburg, Gabelsbergerstr. 3,
W. Germany

Американська редакція:

Ів. Мавило, А. Орел, В. Царинник.
4635 N. 12th St. Philadelphia
41, Pa, U.S.A.

Канадійська редакція:

Ол. Гай-Головко,
137 Westgate, Winnipeg, Man.
Canada

Англійська редакція:

Ол. Воропай, А. Бондаренко.
5, Morat St. London, S. W. 9,
England

Австралійська редакція:

Л. Хлоповюк.
49 Hardy Str., South Jarra, Mel-
bourne (Vic.) Australia

ПРЕДСТАВНИКИ ВИДАВНИЦТВА ПУ-ГУ**Америка:**

Ivan Manylo, 4635 N. 12th Stre-
et Philadelphia 41, Pa. U. S. A.
Victor Carynnyk, 1525 N Mar-
shall str, Phila 22, Pa, U. S. A.

Англія:

Andrij Bondarenko, 78, Ken-
sington, Park Road, London,
W. 11

Австралія:

Fokshan Library & Book Sup-
ply 1 Barwon St., Glenroy,
W. 9. Vic, Australia

Франція:

Serge Lewitcki, 6 Impasse
Langlois, Paris 18e France

Бельгія:

Kyurejko Victor. 39 rue Thier-
de la Fontane, Liege

Канада:

I. Serdiuk, 187 Delwaware Ave,
Toronto Ont.

Венесуеля:

Zapolenko Serhij, San Raael
Toro Calle el Carmen, No 27/1,
Caracas, Venezuela.

Аргентина:

Editorial Mykola Denysiuk,
Curapaligue 790 Buenos Aires,
Rep Argentina

Бразилія:

Petruk Wasyl, Correio V. Pru-
dente, Vila Bella Rua Mimosa
Nr. 11, Sao Paulo Brasilien

ПУ-ГУ

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МАГАЗИН

Виходить щомісяця

Лютий 1954, Ч. 1 (76)

З М І С Т :

Атомна енергія	3
Таємниця переяславської умови, проф. П. Курінний	4
Відповідь Сіркові-Підлабузі, Ів. Манало	8
За кулісами червоного двора, П. С.	9
Міністер світової чорної біржі	10
Двадцять п'ять, новеля, Порфирій Горотак	11
Яким вважають Вас інші?	16
Мельодії, що окрилили націю, Д. К. П.	17
Помер Президент УНР А. Лівіцький	18
О, життя!	21
Я козак, Ю. Лінчевський	22
Заходьте до будинку О. Н.	23
Газета злочинців	24
Мистецтво компліментів	25
Хто говорить, власне?...	25
Смерти немає, за Н. В. Піль	26
Переяслав і сучасність	29
Десять законів елегантної жінки, Ж. Фаз	30
Фігура й одяг	30
Моя жінка зовсім інша, К. В.	32
У Голівуді міняють будинки, наче сорочки	32
Убивник Троцького мовчить...	33
Література і релігія, А. Д.	34

На обкладинці: „Козачок“, виступ українських танцюристів у
Інтернаціональному Студентському Клубі під час українського
вечора. Фото Ю. Вігерюк.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ ПУ-ГУ

	півріччя	річчя	окреме число
Австралія, фунти	1:02:00	2:00:00	0:04:00
Австрія, шіл.	40	80	7
Англія, фунти	0:16:00	1:10:00	0:03:00
Аргентина, пезо	16	32	3
Бельгія, б. фр.	100	190	18
Бразилія, крз.	55	110	10
Венесуеля, бол.	7,—	14,—	1,20
Голяндія, гульд.	8,—	15,—	1,50
Німеччина, марок	7,—	14,—	1,25
Парагвай, гварані	8,50	17,—	1,50
США, Канада, долари	2,50	4,50	0,45
Франція, Туніс, фр. фр.	800	1500	140
Швеція, корони	10,—	20,—	1,80

Гроші на передплату ПУ-ГУ та за книжки приймають
представники Видавництва. З США, Канади та інших
країн, де немає валютних обмежень, гроші вислати
поштовими переказами безпосередньо на адресу В ва:
The magazine PU-HU, Gabelsbergerstr. 3,
Augsburg, W. Germany

Wsewolod Carynnyk, Editor and Publisher

PU-HU, the ukrainian national magazine, published monthly.

Augsburg, Gabelsbergerstr. 3, W. Germany

Друк. в друкарні в-ва „Ukrainski Wisti“ Neu-Ulm, Ludwigstr. 10. Germany

ПУ-ГУ

Ми зустрічаємося знов, любий Читачу!
На сторінках ПУ-ГУ.

Як старі й нові друзі!

Ми йтимемо й надалі разом, житимемо
одними й тими думками, почуттями і мріями,
— усім тим, що притаманне й дороге душі і
серцю української людини. Людини, що у
боротьбі за свою волю і національні ідеали
втратила Батьківщину, але залишилася нез-
ламною і непоборною.

В ім'я нашої боротьби і нашої прийдеш-
ньої перемоги, ми розпочинали ПУ-ГУ уперше
в повобні роки і з цими прагненнями від-
повлюємо наш магазин знов.

Ми хотіли б, щоб наш магазин був ак-
туальним, сучасним і веселим, цікавим, ба-
гатий змістом і ріжцманітний. Щоб він був
бажаний і приємний у кожній українській
родині і в Європі, і в Америці, в Австралії
чи Бразилії. Щоб він єднав усіх українців
вільного світу у велику єдину національну
родину.

Лютий 1954

ПУ-ГУ залишається надалі незалеж-
ним національним магазином і ставитиметь-
ся з цілковитою повагою до всіх українських
середовищ і організацій. Сторінки ПУ-ГУ зав-
жди відкриті для всіх течій української віль-
ної думки.

Ми сповідаємося, що наш відчовлений
місячний магазин знайде таке ж прихильне
ставлення серед українських читачів у віль-
ному світі, як це було і раніше, коли в умо-
вах повоєнної руїни ми розбудовували ПУ-ГУ
спільною працею редакції, наших співробіт-
ників і кольпортерів та наших шановних
Читачів.

Ми прикладаємо усіх старань і мобілі-
зуємо знов кращі витвори української віль-
ної думки, почувань і фантазії.

І так, Ващу руку, любі читачі, наші
старі й нові друзі!

Будемо мандрувати разом . сторінка-
ми ПУ-ГУ.

АТОМНА ЕНЕРГІЯ

Погляд, що атомну енергію можуть продукувати лише великі сучасні супер-держави відходить у минуле.

Атомну енергію продукують нині такі країни, як Норвегія чи Голандія. Таємниці атомної енергії відомі цілому світові.

Супротивники Незалежної Української Держави втратили свій модерний „атомний“ аргумент.

Подаємо нижче за U. S. News and World Reporter ці нові для нас матеріали про сучасні тенденції атомного розвитку, кінцевим наслідком якого, очевидно, атомна енергія буде такою звичайною і простою силою в нашому світі, як нині електрика чи енергія двигунів внутрішнього горіння.

Пропозиція президента Айзенгауера про створення „світового атомного банку“ підняла питання про те, що робить світ у галузі атомової енергії. Для багатьох відповідь була несподіваною.

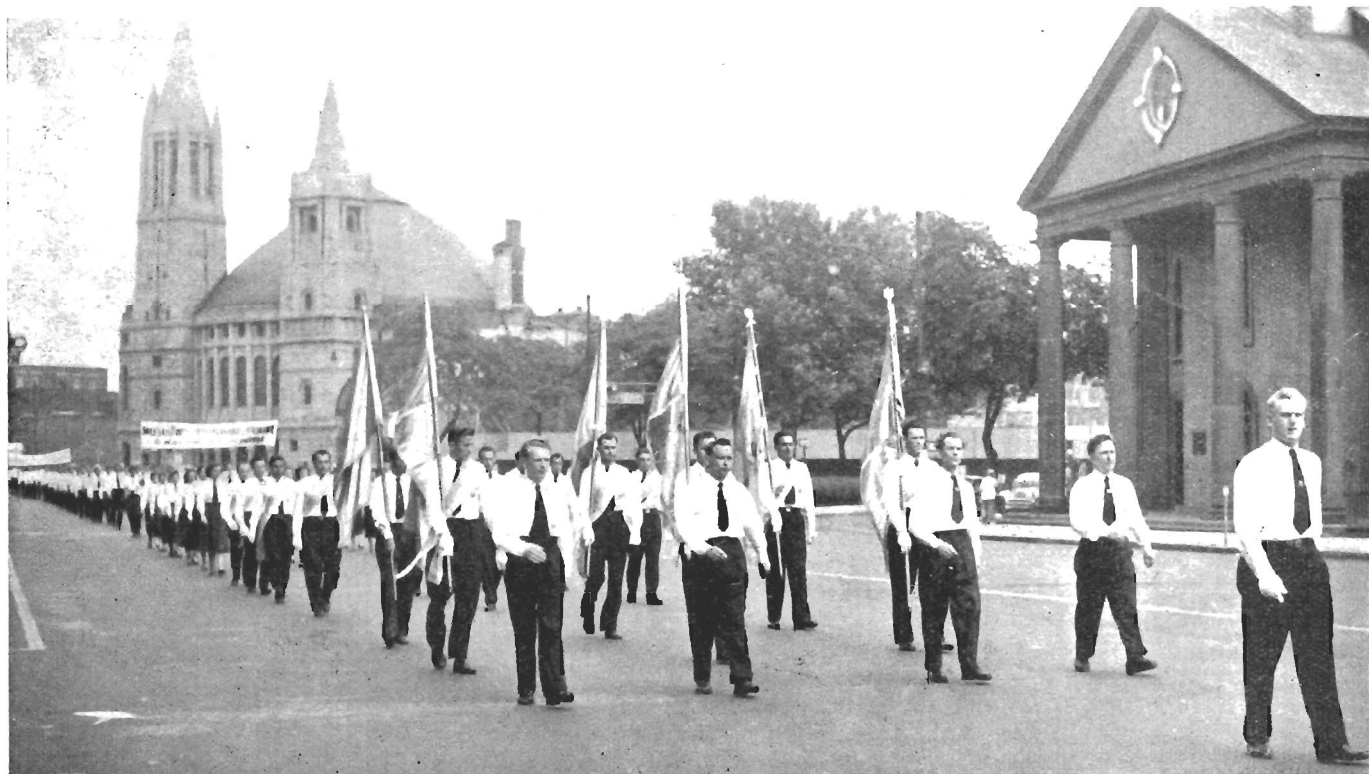
Крім Америки й ССРСР, п'ять інших країн продукують атомову енергію. Дев'ять фабрик-реакторів для дослідження або продукції атомового матеріалу є в дії.

Дванадцять держав збирають атомові ресурси і наукові знання в європейській дослідчій установі. Ця група працює вже три роки. Вона підготовляє будівництво найбільшого в світі розбивача атома, Британія,

яка виробила і призвела до вибуху атомову бомбу, є членом цієї організації. Також Швейцарія провадить атомові дослідження в альпійських лабораторіях, що зроблені з блоків льоду. Також і Югославія.

Як виявилось, атомові таємниці не є таємницею поза межами Америки і Союзного Союзу. Бритійська атомові бомба і її вибух у Австралії 1952 р. та восени 1953 р. дають натяки на прогрес. Бритійці допомогли Сполученим Штатам Америки зробити старт з атомовою бомбою, але з 1943 р. обі країни працюють незалежно.

(Закінчення на 28-ій сторінці)

У боротьбі за Вільну Україну. Мужні сини України — СУМ-івці демонструють на землі Вашингтона за ідеали поневоленої Батьківщини. На фото: Сумівська колона під час походу вулицями Ньюарку у XX річницю голоду на Україні. Фото СУМ Фільм.

У боротьбі за Вільну Україну. Українські політичні й культурні діячі на зборах у Мюнхені, присвяченим 700-літтю коронації короля Данила. Сидять у першому ряді (з ліва на право: проф. П. Курінний (автор статті у цьому числі „Тасмниця переяславської умови“), проф. І. Мірчук, полковник А. Мельник, генерал М. Канустьянський, д-р. О. Грицай, інж. Дм. Андрієвський, (зовсім праворуч). Фото Ю. Вігерюк.

ПЕТРО КУРІННИЙ

ТАЄМНИЦЯ ПЕРЕЯСЛАВСЬКОЇ УМОВИ

Видатний український історик, голова представництва УВАН на Європу професор Петро Курінний подає новітні погляди історичної науки на, так звану, переяславську умову. Професор Курінний розбиває казки царської і комуністичної пропаганди, що їх розповсюджують у світі для виправдання режиму терору і окупації на Україні.

За переказами літописців Козача Рада, що відбулася в м. Переяславі (київському) 8 (22) січня 1654 року під проводом гетьмана Богдана Хмельницького, проголосила: „Волимо під царя восточного, православного“ і присягнула на вірність цареві.

Як насправді відбувалися події, ніхто на той час не записав; хто саме кричав

і хто хотів під московського царя і з яких мотивів—не знаємо; незнаємо також хто і в чому присягався; ані змісту присяжної грамоти, ані автентичного тексту умови досі не виявлено і правдоподібно ніколи український нарід їх не мав і не знав. Проте добре знаємо, що від присяги на вірність у дотриманні умови відомовилася: московський цар

ТАЄМНИЦЯ ПЕРЕЯСЛАВСЬКОЇ УМОВИ

Олексій Михайлович та його повноважні послы (бояри) — з мотиву, що „цар-суверен не може давати присяги своїм холопам,” себто давати моральні гарантії в дотриманні своїх обіцянок, а його бояри неможуть присягати як заступники свого суверена. З українського боку не підписали присяжної грамоти: митрополит Сильвестр Косів, правобережні полковники — Гоголь брацлавський, Михайло Ханенко гуманський, Іван Богун винницький; не прийняли присяги запорозькі козаки (Військо Запорозьке) та частина членів делегатів Козачої Ради. А якщо не заприсягнув митрополит — Архипастыр Церкви — то не могло присягати і духовництво, а за ним і паства — православне населення України. Ті ж, що присягали, робили це за словами сучасника з плачем: „за слізьми світу не бачили” (Д. Дорошенко. Історія України. Авгсбург, 1947 р. стр. 131).

Самий вираз: „волимо під царя восточного, православного”, що його за словами давнього літописця наводить російський історик С. Платонов (Учебник русской истории, Прага, 1924) вже виявляє фальшування, бо слово „восточного” на Україні не вживано.

Проте фактом є те, що на подвір'ї майбутнього гетьмана, зятя Богдана Хмельницького — Павла Тетері, потім запеклого ворога Москви, що похований у цвинтарі Варшави, відбувалися наради Козачої Ради, укладалися пакти про взаємини України і Москви, а потім на цвинтарі Успенської (чи не Покровської? П. К.) церкви відбулася урочиста присяга купки членів Козачої Ради на чолі з гетьманом Богданом Хмельницьким якійсь незнаній ближче умові, пункти до якої укладалися у Москві разом з українським посольством аж у березні місяці того ж таки року, себто два місяці пізніше присяги. На жаль ніхто і ніколи не бачив не тільки оригінала, а навіть і копії цього важливого для Москви присяжного документа. Отже, коли цей документ був в інтересах царя і Москви, то чому власне цар і його бояри ухилялися від присяги і не хотіли перед Богом скріпити хрестом величний акт воз'єднання братів „во Христі”.

Відсутність оригіналу грамоти — найкраща відповідь на це — „братові” вона була не до вподоби.

Якою ж була формула цього „воз'єднання”?

Нам лишається прояснити це питання світлом побічних джерел, коли не маємо автентичних.

На це виразно відповідають документи, які беззаперечно свідчать про те, чого, власне, хотіла Україна та її провідні діячі, що укладали тогочасні умови.

У той час, коли укладали військову умову з московським царем, перед українцями стояла небезпека втратити здобуте боротьбою у поляків. Чи можна припустити, що вони добровільно відмовилися від здобутого і пішли на очевидне рабство? Ясно, діячі України шукали гарантії, задержання, приваймі, вже досягненого.

Що це було так, про це свідчать пакти гадяцької умови з Польщею р. 1658, яка складалася після того, як навіть тим, що домовлялися з Москвою, стало ясним, що Москва партнер підступний.

Гадяцькі нові пакти з Польщею було зложено 16. X. 1658 р між гетьманом Іваном Виговським і короною Польською на таких засадах:

У боротьбі за Вільну Україну: проф. Ю. Бойко і д-р В. Дупник, член Політичної Ради Українського Конгресового Комітету, фото Ю. Вігерюк.

1. Відносини України і гетьмана до Речі Посполитої (Русь, Литва, Польща).

1) Гетьман не може шукати загальних протекцій. Він має бути вірним лише польському королеві. Може тримати приязнь з ханом, але з ЦАРЕМ пактувати йому не вільно (пакт 16).

II. Титул гетьмана.

2) Гетьман Руси і перший сенатор воеводств київського, брацлавського і чернігівського, (п. „д.” додатку до умови).

3) Гетьман Український залишається назавжди першим київським воеводою і генералом. (п. 4).

III. Суверенні права гетьмана.

4) Якби цар захотів воювати з Польщею, козаки вільні лишатися нейтральними. Якби цар вибирався на Україну, поляки допомагатимуть їй. (п. 14).

5) У всіх поважних, справах що торкаються РПІ, козаки мають бути покликувані до Ради. (п. 13).

6) Україна звільняється від будь яких податків до корони польської. Обидві України мають залишатися лише під гетьманським урядом. (п. 9).

7) Тому що гетьман з Військом Запорозьким вертає як вільний до вільних, король польський та Річ Посполита дозволяє гетьманові уряджувати народів руському свої суди і гетьманський трибунал і відправляти їх там, де він захоче. (п. 17).

8) Гетьман може бити гроші і вживати їх на свою платню Запорозькому Військові. (п. 12).

9) В руських воєвідствах мають бути уставлені печатники, маршалки, підскарбії уряду. Уряди ті будуть віддані лише руським.

10) Якщо гетьман визнає будь-кого зі своїх козаків гідним шляхетства, то король, за свідченням гетьмана, має іменувати обраного. Отже гетьман може завжди мати при собі СТО осіб стану шляхетного, яких король, надавши їм герби, зобов'язаний нобілізувати. (п. 10).

Права цивільні.

11) Коронні війська не стоятимуть на Україні, хіба лише тоді, коли б була потреба в тому. Але й тоді Гетьман матиме розпорядження і владу над ними. Полкам же козачим по добрах королівських, духовних і сенатських стояти вільно. (п. 11).

12) Будь-які свавільства і злочини, що сталися в часи воєн Хмельницького, чи правні, чи ні, мають бути даровані і забуті, щоб ніколи спокій не був порушений. (з. 8).

13) Ті козаки, що йшли проти Польщі і залишилися позбавлені урядів і добр, мають бути рекомпенсовані поверненням урядів і добр. (п. 15).

Забезпечення Гетьмана.

14) Староство чигиринське залишається яко перед тим, при булаві гетьманській. (п. 18)

IV. Права Церкви.

15) Унії на Україні не буде. Поляки лишаться при своїй вірі, малоросіяни — при своїй. (п. 1).

16) Митрополит київський з чотирма єпископами руськими засідатимуть у сенаті по Архиепископі львівському. (п. 2).

17) Церкви, монастирі та їх прибутки мають бути повернені малоросіянам. (п. 6).

V. Право освіти.

18) Гетьманові вільно заложити де йому подобається другу Академію на взір Київської. (п. „в“ доповн.).

19) Русини мають мати свою Академію, метрики (статистику П.К.), канцелярії, друкарні, де, крім поляків, мають бути навчителями також і русини. (п. 7).

20) Школи, закладені у Києві через поляків, зістануть винесені звідти (п. „с“ доповн.).

ТАЄМНИЦЯ ПЕРЕЯСЛАВСЬКОЇ УМОВИ

VI. Права української шляхти.

21) Сенатори в Речі Посполитій мають бути іменовані не лише з поляків, а й зі шляхти руської. (п.5).

22) У воєвідстві київському всілякі уряди і гідності сенаторів будуть роздавані лише шляхті віри православної, а в брацлавському і чернігівському — на переміну.

VII. Права Війська Запорозького.

23) Війська Запорозького не може бути більш, ані менш, як 60. 000 (п. 3).

24) Козаки всі повинні розійтися додому... (п. 16).

VIII. Гарантія цієї умови.

25) Король, примас, біскуп віленський, чотири гетьмани, канцлери, підканцлери і маршалки підтверджують ту умову присягою на прийдучім сеймі. Протокол тієї комісії слово в слово має бути внесений до конституції. (п. „д“ доповнення).

У боротьбі за Вільну Україну: Іван Багрянний — голова УНРади

ТАЄМНИЦЯ ПЕРЕЯСЛАВСЬКОЇ УМОВИ

Такий був вислід того етапу визвольної боротьби України.

От чого хотіла та Україна яка підписувала (а може й не підписувала!) умови в Переяславі. От чому й не присягав московський цар і його бояри.

Як бачимо, гадацька умова відбувалася в цілком офіційних і державотворчих формах, розв'язувала в певний спосіб болючі питання взаємних відносин України і Польщі. На додержання умови не соромилися присягати на Євангелії обидві договірні сторони.

Зовсім інакше сталося в Переяславі. Умову 1654 року відмовилися записати сам цар, його бояри, три четвертини населення України, все Військо Запорозьке, значна частина війська гетьманського, правосвятель Церкви української, православної, отже не сміло підписувати і духовництво. І ці події советська пропаганда сьогодні подає світові, як доказ ідейної єдності України і Московщини, як підставу дальшого пе-

ребування московського окупаційного війська на Україні.

„Урочистий акт військового протекторату і союз“ в році 1654-му був зведений до несерйозної пригоди, де обидва партнери не взяли на себе ніяких зобов'язань і обидва залишилися незадоволеними. Москва — з принципових державних вимог українців і, в першу чергу, із бажання їх задержати свої стародавні суверенні права її станів, господарчу незалежність, як також і освітніми потребами України та потребами її Православної Церкви, а Козача Рада — з круїтства недобросумлінного партнера.

Тому переяславська умова залишилася не скріпленою ані правно, ані морально. Залишився лише шлях зудару, дипломатичного і військового конфлікту: І він, цей конфлікт триває й досі, зробився конфліктом двох відмінних культур, світоглядів, моральних систем, став конфліктом національним, а переяславський епізод „любезного воз'єднання“ залишився назавжди історичним непорозумінням.

Іван МАНІЛО

Відповідь Сіркові — Підлабузі

Якийсь Микола Карпов надрукував у „Радянській Україні“ „байку“ під наголовком „Самостійний Сірко“, а в тій „байці“ дає українських самостійників, подаючи їх в образі Сірка, що, мовляв,

„влаштує гістерики
На різних хвилях „Голосу Америки“,
Оббрихує, злодюга, без упину
ту землю, де родивсь він сучим свном“.

Очевидно, діяльність української еміграції так не дає Москві спати, і вона використовує сірків-підлабуз для яничарської роботи. Тільки не ясно: як же треба розуміти присутність України в ОН, коли „самостійність“ її — ворожа ідея!

А оце наш відгук на цю „байку“!

У Києві — тортур і плач...
У Києві — нові руїни...
Миколо Карпов! Ти.. пробач!
Ти.. син чи ворог України?
Плюєш ти сміло на „Сірка“,
На самостійного титапа...
Невже, скажи, Москва - ріка
Турбіни крутить Дніпрельстану?!
На дно ж осяде каламуть, —
І ми повернемось додому.
(Над Києвом віки пливуть
У саяві слави й звуках грому!)
Вінок безсмертя степ ісплів
Всім тим, що мають силу духа...
А ти, напевно, з москалів,
Бо забрехався аж по вуха!

Із книги „БАЙКАР“.

Коли це було?..

Можна припускати, що наступні цитати походять зі шпальт сучасних газет. В дійсності вони дуже старі. Знаєте коли це було?

Папа засуджує нову страхітливую зброю

Ватикан. — Широко розповсюджений страх, що нова зброя масового руйнування може знищити західну культуру, спонукав Папу у своїй буллі заборонити всім християнським державам уживати цю зброю одна проти одного, без уваги на причину.

Папа Інноцент II, року 1139, справа йшла ані про застосування бактерій, ані водневої бомби, а тільки про цойно винайдений тоді арбалет.

Генерал заявляє, моральний занепад загрожує нації

Бостон. — Начальник національних збройних сил заявив сьогодні, що він був би ніколи не перебрав верховного командування, коли б він знав про розмір занепаду американської моралі. „Таку недостачу почуття відповідальності і громадського обов'язку,“ заперив він, „і таку спритність, через карні трюки, добувати для себе вигоди, я ще ніколи не переживав і, надіюсь, ніколи знову не переживатиму“.

Георг Вашингтон, року 1775.

„Об'єднатися або загинути“

Американський державний муж остереігає європейців

Філадельфія. — „Європа може покінчити з своїми війнами і економічною боротьбою, що загрожують знишити її, тільки через швидке об'єднання в одну велику державу“, заявив сьогодні, сен'йор американської політики. „Для Європи“, сказав він, „є тільки одна розв'язка: негайно зібрати констигущі збори, які з'єднають усі різноманітні держави і монархії в одну федеративну спільноту“.

Бен'ямін Франклін, який 1787 року виступив за європейське об'єднання.

Єлена Маленкова червона цариця

Коли Єлена Маленкова поруч свого чоловіка піднялася на найвищий ступінь велетенської держави, для багатьох, хто знав її вдачу і енергію, було ясно, що 43-літня колишня зірка Большого Театру не задовольниться ролею, дружини і матері. Сталінська доба у ставленні до жінок на Кремлі безповоротно минула, так як минуло багато дечого у внутрішньому і зовнішньому стилі советського життя.

Тоді, за часів померлого диктатора ніхто не знав, коли і з ким він був одружений. Тепер дружина нового червоного самодержця виходить на політичну арену Советського Союзу.

Перші дами Кремля

Кореспондент французьких і швейцарських газет д-р Плохінгер розповідає про нещодавню зустріч з „керівними“ жінками Кремля. Він пише про наявні ознаки зміни у внутрішній політиці Советів і приписує це певною мірою впливам двох жінок, а саме — Єлени Маленкової та Ольги Молотової.

Кореспондент був запрошений на чай до мадам Маленкової, де була присутня також Молотова. Він був перший чужинецький журналіст, якому випала така честь. Під час милих розмов були порушені „політичні теми“. Мадам Маленкова особливо жваво обговорювала тему світового миру. Замахнувши велике коло рукою, у якій тримала пу-

За кулісами червоного

двору

дерницю надзвичайних розмірів, вона незапнувшись визначила свого чоловіка „основоположником світового миру номер один“. А пані Молотова „скромно“ зауважила, що її чоловік — це „якор, на якому тримається світовий мир“.

За часів Сталіна було б немислимо, щоб советська промінстка приймала західного журналіста для „політичних розмов“, хіба це мусило б бути пильно підготовлено, і то завжди у присутності довірливої особи диктатора. Сьогодні зовсім інакше. І цього добилися Маленкова та Молотова; вони мають тепер багато більше впливів, ніж за часів Сталіна.

Самодержець і пантофля

Не секрет, що новий червоний самодержець — ласун і бабій та що енергійній Єлені доводиться добре держати в руках свого Жоржа. Слабкість диктатора — це танцівниці. Побачивши гарненьку балерину на сцені Свердловського театру, похмуре й замкнене обличчя Маленкова одразу м'якшає, а очі ставляються масними, наче перед добрим обідом. Придворні ж шептухи оповідають, що він „сидить під пантофлею“.

Ці припущення здаються правдивими, коли врахувати, що дружини обох найвищих повелителів дістали великі пильги у Кремлі. За часів Сталіна дружини советських міністрів не мали доступу до урядових кремлівських будинків. Їм видавали білі перепустки лише на вхід до Кремля; такі документи обмежували рух на цій території та дозволяли лише заходити до окремих установ З нового 1954 року Маленкова та Молотова уперше одержали червоні перепустки, за якими немає жодних обмежень і вони можуть вільно входити до всіх бу-

динків Кремля. Безперечно й те, що ці дві советські промінстки стоять на чолі усього партійного жіноцтва Червоної Росії. Єлена Маленкова є головою і почесною президенткою усіх жіночих організацій держави.

Червона Єлена

Єлена Маленкова, „українка“, як її називає вся західня преса, донька колишнього українського намісника Нікити Хрущова. 1934 року вона виїхала з Києва до Москви і там працювала інструктором пластичної гімнастики у Малому та Большому Театрах на Свердловській площі. Крім цього вчилася співу і театрального мистецтва. Мешкала вона у свого брата, що працював у Кремлі.

З Маленковим вона познайомилася, коли їй було 30 років. Надзвичайно енергійна та вперта комсомолка, вона розвела Маленкова з його першою дружиною, вже літньою некрасивою, але дуже вірною партійною „Лорочкою“, як її називав супруг. Вона працювала раніше секретаркою Молотова і багато допомагала Маленкову у його гієрархічній акробатиці.

Кар'єра Єлени Хрущової почалася на одному вечорі самодіяльності, коли її дзвінке сопрано пролунало перед виборною публікою Кремля. Хрущовій призначили високу степендію і вона продовжувала навчання. З властивим їй фанатизмом боролася вона за свою кар'єру, і лише, коли стала примадонною Большого Театру, оформила свій зв'язок з багатонадійним фаворитом Сталіна.

Сталін не раз слухав співу високої дебелої бльондинки і хвалив його щедро. Він же був за свідка молодій парі у ЗАГС'і (установа для реєстрації одруження в Сове-

Далі на 27-й сторінці

Міністер світової чорної біржі

Усі паперові гроші неминуче підлягають знеціненню! Жодний уряд світу не дотримується повністю договору, що він складає зі своїми громадянами, випускаючи у обіг паперові гроші. Через те я розглядаю уряди, як найбільш аморальні фінансові інституції, що взагалі будь-коли існували. Якби будьякий громадянин робив те саме, що робить фінансовий міністер, він негайно був би посажений до в'язниці. Кожен випущений державою грошовий знак є ніщо інше, як, більшою або меншою мірою, акт ошуканства супроти того, кому передається цей паперовий знак. І тому, справедливою реакцією на це становище є чорний ринок...!"

Це є коротко висловлені думки містера Франца Пік, що не дуже лякається законів і який сам себе називає „доктор фінансових хворіб нашого століття“. Він заробляє кругло 120.000 доларів на рік за поради лицарям чорної фінансової біржі в цілому світі. Він консультує, як у найкращий спосіб обійти фінансові закони 60 найбільших націй світу.

Містер Пік найбільш зненавиджений ворог усіх міністрів фінансів. „Я пишаюся“, говорить він, „що можу допомогати кожному знайти правильний шлях, який урядами заборонений, але проте морально цілком виправданий, шлях поміж різними валютами, які часто посягають на кишені підданих цих урядів.“

Кожний місяць публікує цей валютний доктор точне сопоставлення цінностей валют 73 держав, включаючи і Москву. „Бюлетень світових валют“ називається це регулярне видання, яке неможливо придбати у вільній торгівлі, а висилається лише вибраним клієнтам з кіл фінансистів світової біржі. Цей бюлетень одержують головним чином міністри фінансів, директори банків і біржеві маклери. Цей бюлетень, крім всього іншого, містить передбачення про майбутній розвиток валют. У серпні 1931 року наприклад містер Пік пророкував девальвацію фунта стерлінгів на 40%. Місяць пізніше, 20 вересня у Англії був проголошений закон про девальвацію.

Щороку публікує Франц Пік та-

кож „Довідник чорного ринку“. Видання цієї книжки за 1953 рік має на першій сторінці такий текст: „Я присвячую цю книжку законам давцям 60 держав, які своїми стремліннями затримати уявну цінність паперових грошей і державних позик, є насправді відповідальні за існування чорного ринку. Я присвячую цю книгу 2 мільярдам жертв інфляції, які слухалися за конів і через те цими законами були покарані. Франц Пік“.

Цей міністер міжнародного чорного валютного ринку працює при яскравому світлі громадськості і він платить точно і акуратно свої податки. Його фешенебельне бюро міститься на Нью-Йоркській Вол-Стріт і стоїть відкрите для всіх клієнтів, що потребують поради і до того готові за півгодинну розмову заплатити 75 доларів гонорару. Лише єдині довідки відмовляються давати містер Пік: як обійти фінансові закони Сполучених Штатів. Це лойальне ставлення його відоме у фінансовому департаменті у Вашингтоні і відповідно оцінюється: досі містер Пік, цей шеф чорної біржі ще не мав жодних труднощів. „Навпаки“, сміється містер Пік, „різні панове з уряду належать до моїх кращих клієнтів“.

Коли Франц Пік 55 років тому народився в Богемії, склав його батько договір на асекурацію на 15.000 крон для навчання свого сина. Коли Франц досягнув університетського віку, він міг на цю суму, хіба що, купити один сніданок. Це був його перший гіркий досвід з знеціненням грошей. Все ж Франц студіював фінансові науки. Перша його посада була в одному з Паризьких банків. Але коли молодий Пік пророкував у газетній статті недалеке знецінення франка, його негайно викинули за двері. Пару місяців пізніше Франція мусила знецінити свою валюту на 60%.

Між тим нал Європою простягалися перші темні хмари наступної світової війни. Після німецької окупації Чехо-Словаччини, Пік фінансував чеських повстанців, за що був заочно засуджений на кару смерті. За кілька днів до заняття Парижу Пік зі своєю дружиною утік до Америки.

Один італієць після другої світової війни за порадами Піка став мільйонером. „Ніхто не може забронити“, так радив Пік, „золоті монети, що вийшли з обігу, тепер приватно продукувати і продавати. За умовою, звичайно, що вони мають ту саму кількість золота, як і в оригіналі золотої монети“. Італійський клієнт перетворив цю пораду в дійсність і став масово продукувати англійські золоті монети, за що англійський уряд заклав проти нього процес за фальшування. Але суд виправдав італійця під тим самим обгрунтуванням, що вже Пік йому раніше висловив.

Весною 1952 року всемогутній Англійський Державний Банк вніс ім'я Франца Піка на чорний список. Помсту міністра чорної біржі не довелося довго чекати: він став радити усім американцям, що їхали до Англії, а це становить сотні тисяч людей на рік, щоб вони на ґрунті європейського платіжного союзу купували англійські фунти через французькі франки і при цьому здобували собі добрий прибуток. Коли Англійський Державний Банк розкрив цей трюк, було вже пізно. Поради Франца Піка коштували англійському міністерству фінансів вже мільйони втрат. „Тепер, мабуть, панове в Лондоні навчилися, що краще мене мати своїм приятелем ніж ворогом“, заявив містер Пік з задоволенням.

Потрібні для своєї праці інформації Пік одержує через розгалужену по всьому світі мережу кореспондентів. Банкові директори і службовці міністерств фінансів, біржеві маклери усіх націй — його добре оплачувані співробітники. Раз на тиждень вони посилають своєму Нью-Йоркському шефові шифровані звіти про всі важливі події на грошових ринках.

Оцінка і аналіза цих повідомлень належить блискучим здібностям і досвідові самого Франца Піка. „Все таки, я маю на цей час між своїми клієнтами міністрів фінансів 48 держав“, розповідає гордо цей чародій фінансових махінацій з Нью Йоркської Вол-Стріт. „І, ви не повірите, чимало з цих панів звертаються до мене за порадами, і одержують такі поради, як найкраще у тій чи іншій країні поборювати... чорний валютний ринок...“

**ЧИТАЙТЕ, ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
ПУ-ГУ!**

Друкована нижче новеля Порфирія Горотока „25!“, одержана редакцією „Пу-гу“ від Ю. Клена в 1947 році, своєчасно світу не побачила. Тішимося тепер з нагоди відкрити перше число нашого відновленого журналу цікавим прозаїчним твором Порфирія Горотока, що є досі відомий нашому читачтву як автор віршованої збірки „Дияболічні параболи“. За свідощвом п. Волиняка, видавця цієї збірки, 70% віршів у ній належить Ю. Кленові і 30% — Л. Мосендзові. Про відсоток авторства обох видатних письменників у цій новелі лишаємо судити нашим літературознавцям.

ПОРФИРІЙ ГОРОТАК

25!

Чи були ви в Гвароді? Ні, ви не були в Гвароді! Ви були в Балті, Стрию, Нальчику, Одесі, правдоподібно (хоч не дуже) також і в опері. Але закладаюся (1:1000), що ви не були в Гвароді. Я виграв: досі не був там ані один русин, ані один хахол. Тому я почував себе найщасливішою людиною в цьому найщасливішому з індійських князівств.

Усе тут було щасливе. Бамбук, що безсоромно п'явся догори просто на очах спостережників, мудрі слони, що в полудень солодко видрімувалися в магараджовому ставку, святі корови, що спокійно ремигали впоперек головної вулиці. Були щасливими піддані магараджеві—жінки й чоловіки, мохамедани, індуси й сікги. Але найщасливішими були парси, малпи й я. Парси — бо їх після смерти зараз же зжирала індійські кондори — стервоїди, негайно звільняючи душу для дальших міжплянетних трансакцій; малпи — бо сміли безкарно красти все, що давалося зтягти в глибину мангрів (теж на підставі святости), а я — з вищезгаданих причин.

Та були в Гвароді й нещасливі. Це — сам магараджа сер Трам-Тарарам-Галам-Балам і далі ще з тридцять титулів, що кінчалися словами „Багадур Хан“, англійські урядовці й я.

Хоча його ясновельможність повище згаданий сер Багадур Хан і вчився замолоду в французкій Швайцарії, але все ж не настільки ґрунтовно, щоб не почувати себе досить нещасливим. Бо англійська резидентура стало, невідклично й уперто псувала йому життєвий настрій: забороняла все те, чого йому, як володареві, бракувало до повноти володарського щастя.

Забороненим було в першу чергу безмірне фіскальське здирство. І хоч магараджа мав досить, але, як усі Скарони, хотів

мати ще більше. Англійський резидент був, навпаки, тієї думки, що його ясновельможність має аж занадто. Від цієї поглядової дискрепанції гвародське населення було щасливішим од свого володаря.

Далі англійські резиденти поклали вето на святе магараджове право позбавлятися своїх остогидлих друзів і недрузів при помочі шовкового шнура богині Калі або давати їх на розчавлення під п'яти свого найулюбленішого слова. І хоч цих останніх привілеїв був позбавлений ще прадід його ясновельможности, теперішній сер Сякий-Такий Хан почував себе ображеним не лише за себе, але й за своїх предків.

Англійські урядовці гвародської резидентури були нещасливі, бо коло нещасного магараджі мусіли крутитися як вихователі коло химерного принца. Лише добра шотландська віскі робила їхню недолю ще так-сяк стерпною.

А я був найнещасливішим, бо між магараджею й англійською резидентурою опинився вагалом годинника.

Як опинився я в Гвароді — краще тут, заради майбутніх добросусідських українсько-індійських відносин, не згадувати. Головне, що я там був. Був із своєю худорлявою валізою й грубою текою всіляких мальовил, шкіців і проєктів. Цю теку використовував я замість пашпорта, візи, легітимацій, перепусток, а головню замість валюти.

У Гвароді я мав для магараджі щось розмалювати. Що, де й як — не знав ще ані я, ані сам магараджа. А покищо я жив собі в приділеному мені бунгалу на краї міста й чекав на авдієнцію. В Індії мають часу досить, а в Гвароді зокрема, бож щасливі піколи не турбуються цим четвертим виміром.

Тому я спав доти, доки мене не будили святі малпи, що приходили кохатися на моїй веранді. Удень малював Гвародську околицю, місто й місцеві типи, а ввечері сидів у клубі й студював віскі й англійців. При певній дозі козацької спадкової витривалості й почутті міри ці студії дуже приємні й повчальні. Щодо англійців вони безконечні.

Якщо ви не маєте до англійського джентлмена рекомендації від його приятеля або не випили з ним бодай з пів гектолітра віскі — він буде найнеприємнішою людиною під сонцем (за виключенням галицьких меденасів). До декого з Гвародських англійців я мав рекомендаційні листи від спільних приятелів з Мадрасу. Віскі й мої мальовила зробили решту. Тому шкіряне серце й солідний гаманець Аріеля Гілсона, першого секретаря резидентури, були мені відкриті навстіж.

Отож я терпляче чекав, а тим часом призбирував інформації про взаємну симпатію магараджі й резидентури. Не забігаючи до подробиць, скажу просто, що обидві високі сторони були б щасливіші, якби контр-агента, кажучи по-нашому, „шляк трафив“.

Нарештє прийшов день авдієнції. Сам магараджів прем'єр — деван з'явився по мене в магараджовому ролс-ройсі. Ясноельможність прийняла мене дуже милостиво. Його гагатові очі на блідо-кремовому обличчі й діаманти на сніжистому тюрбані блимали привітливо й ласкаво, коли він доброю французькою мовою вітав мене в Гвароді. З досвідів своїх мандрів по Азії я зробив висновок, що знанням тубільних мов європейцеві краще не пишатися. Тому я відповідав магараджі також по-французьки. Після відповідної кількості компліментів я розгорнув теку.

Розглядаючи мої мальовила, магараджа лише прихвалював. Беручи аркуш за аркушем, він часом позичав у мене люпу, щоб краще розглянути той або той деталь. Він показував і деванові, розмовляючи з ним по-тамільськи. В Гвароді говорили гінду, і я зрозумів, що магараджа хоче, щоб я його не розумів. Хоч їхня розмова була самою лише хвалою на мою персону й працю, але я не подав і вигляду, що розумію їх.

Мотиви мистецтва Далекого Сходу цікавили магараджу менше, як мотиви європейського мистецтва. Він мав смак. Може, на мій смак, був цей смак трохи однобічний, але смак це був. Було знати, що його ясноельможності дуже подобаються жіночі й чоловічі акти французького мистецького стилю і взагалі всілякі ню. До кількох нарисів цього жанру він повертався кілька разів і навіть деван блиснув на них своїми лисячими очима.

Коли перегляд був закінчений, і я склав свою теку, — ясноельможність знову висловила мені своє задоволення. Він ще подумає, що саме має мені замовити, але

замовить напевно. Він гадає, що я почувую себе в Гвароді не зле. Якщо б мені чогось бракувало — маю лише звернутися до девана.

Ні, мені в Гвароді не бракувало нічого. Я мобілізував усю барвистість гіндуської куртуазійної конверсації, щоб у французьких словах запевнити ясноельможність, що для мене лише щастя й честь жити в щасливій Гвароді під таким мудрим і освіченим володарем. Я титулував його величністю; хоч йому цей титул не належав, але я знав і бачив, що йому це подобається, як львівському паскареві, коли його звать директором.

Я вже допорядковував теку, коли бистрий зір хаха зауважив, що один із зшитків не був у нього в руках. Я вибачився: сайрові не буде він цікавим. Це були мої ілюстрації до Енеїди Котляревського. Ілюстрації може занадто в дусі флямандського реалізму, соковиті, землясті ілюстрації. З могутніми козаками-нетягами, з персастими Дідонами, дебелими богинями й іншим реквізитом здоров'я, сили й супержиттєвості.

Уже за першою карткою я побачив у магараджі надзвичайне зацікавлення. Він довго розглядав окремі малюнки, показував і вихвалював деванові. Нарешті склав зшиток, але мені не віддав. Він його залишив у себе й покаже магарані. Де живуть такі люди?

Мені хотілося сміятись. Але з найсерйознішою міною я пояснив, що це люди моєї батьківщини. Чи всі вони такі, як тут намальовані? Мені промайнули перед очима миршаві постаті гіндусів (— ок), і я не завагався притакнути: так, майже всі. — І жінки такі, як тут? І жінки! Вони мабуть родять багато дітей? Так, жінки моєї батьківщини родять багато дітей. Головно синів, — додав я, знаючи гіндуські подружні ідеали.

Магараджа знов одкрив зшиток і мовчки подивився на кілька малюнків з дебелими молодичками типу степових могильних баб. Щаслива країна! Я відповів, що під владою його величності вона була б ще щасливішою. Магараджі світилися очі. Чи не можна було б, спровадити до Гвароди з кількадесять таких-ось молодичь? Він би поодружував їх із своїми урядовцями. Вони б народили Гвароді прекрасних синів. Я висловив шире переконання, що так би воно дійсно й було, але дозволив собі завважити, що через залізну завісу такий імпорт був би трохи утрудненим. Магараджа зідхнув. Дуже дуже шкода! Він покаже малюнки магарані й покличе мене знову, щоб сказати, що саме я буду малювати. Авдієнція була скінчена.

У клубі я дозволив собі висловити думку, що магараджа зовсім не робить такого враження, як це мені намагаються всугерувати деякі з членів резидентури. Гілсон подивився скося на мене й лише сухо зауважив, що тим гірше для моєї особи. Я буду ще мати,

надіється він, досить часу й нагоди змінити свою думку.

Не минуло й двох тижнів (для Гвароди подиву гідно короткий час), як деван і ролс-ройс знов об'явилися перед моїм бунгало. Магараджа прийняв мене ще милостивіше, ніж першого разу. Мій зшиток лежав у нього на колінах, загорнений у коптовну шовкову матерію. Магарані він дуже сподобався. Во на хотіла придбати його для себе. Чи я б не відступив його?

Мені було шкода моїх Дідон, але я лише вклонився: буду щасливим, коли її величність прийме цей зшиток, як вияв мого... і т. д.... Магараджа милостиво запевнив мене, що я не буду розчарований вдячністю магарані. Щождо малювання, то він би хотів, щоб я розмалював йому пано в одній із спочивальень палацу. Я вклонився: буду вважати за найприємніший обов'язок... і т. д.... Чи знаю я, що таке камасутра?

Мені щось блиснуло в голові. Але я присвідчив, що дійсно читав у французькому перекладі цей гіндуський національний кодекс фізичного кохання. Лис деван посміхнувся.

А чи бував я коли в Шівовому храмі? Так, я безліч разів одвідував ці храми і не лише в Гвароді. Чи звернув я увагу на залі подружнього кохання? Мені світало ще більше, але я далі притакував: був і в залах і бачив на колонах і стінах малюнки, різьби й фрески із сценами до Камасутри. Його ясновельможності блиснули від задоволення очі. Отож він бажає, щоб згадане пано я розмалював йому такими сценами.

Хвилю я мовчав. На наше європейське мірило це були просто порнографічні сцени найвищого натуралістичного ступня. У гіндусів вони належали до конфесійного риту: бездітні прочанки оглядали їх після храмових молитов про дарування дитини. Молитви, ці ілюстрації до Камасутри й пару ночей, переночованих у храмі, знаменито помагали проти бездітності. Так ось де воно була в магараджі тая чортова ратиця! Ні, я рішуче не хотів робити конкуренції тубільним ілюстраторам цього *codex de plaisir*. Якомога кучерявіше я висловив пе його ясновельможності, підкресливши, що в такому стилі я малювати не вмію.

Магараджа крутив головою. Очі й діаманти сипнули на мене снопом іскор. Ні, він і не думає, щоб я малював тубільним стилем. Він хоче, щоб я памалював це з особами — чоловіками й жінками — моєї батьківщини.

Це вже була не ратиця, а справжнє чортове копито! Від такого несподіваного звороту справи я зразу спантеличився. Чудова перспектива! У серці Індії стати малярським травестатором індійської храмової порнографії на українське тло. Персонажі Котляревського запрягти на службу продовження панівної гвародської династії. Мені

хотілося реготатись. Але очі магараджі запитливо фіксували моє обличчя. Деван також не зводив з мене свого лисячого погляду.

Ще кучерявішим стилем почав я пояснювати його ясновельможності, чому я таких речей малювати не можу. Це було не так легко. Я викручувався, наче хробак у старому рокфорі. Сенса усього мого красномовства був той, що в Європі таких речей малювати не личить.

Очі й діаманти блиснули знов. Він, магараджа, це знає. Але тут не Європа, а Гварода! Його величність має радію, але й у Гвароді я залишаюсь європейцем...

Магараджа висловив деванові по-тамільськи своє шире переконання, що за таку зухвалу відповідь я б напевно за старих добрих часів не викрутився він слонових п'ят. До мене: нагороду за працю я можу призначити собі сам. Я подякував найвишуканішими словами. Я намалюю його величності бій царя Асоки з мільйонами демонів. Усі в стилі моєї батьківщини. Його величність буде задоволена.

Це дуже цінна пропозиція, припустив магараджа, він її напевно використає. Але тепер він хоче мати пано! Таке пано, як... (див. вище).. Ні, на таке пано, саме на таке пано я не можу дати своєї праці..

Очі й діаманти почали продукувати не абияку кількість іскор Деван зрушив важку мовчанку навідданішою заввагою, що всю справу краще б відкласти на після. Люди з Румі — європейці — звичайно вперті, як кашмірські віслюки, але це в них триває не довго.

Обличчя магараджі роз'яснилося. До мене: він не тратить надії, що я ще передумаю й нарешті погоджуся малювати пано, таке пано, як він хоче мати. Часу маємо досить. Деван і далі турбуватиметься, щоб я ні в чім не терпів нестачі. Коли зміню своє рішення — маю переказати деванові... Авдієнція була скінчена.

Увечері в клубі я розказав Гілсонові всю історію. Він уже її знав од свого гіндуського боя. В Індії вістки розносять малпи на своїх хвостах. Це відбувається значно швидше, ніж через наших славнозвісних українських сорок. Гілсон щиро реготався. Чи я ще й досі думаю про магараджу, як раніше? Ні, я вже так не думав, але від доброї приятельської ради не одмовився б.

Гілсон зробив геройський ковток, занурився в думки й огорнувся в хмару тютюнового диму. За хвилику: він не бачить іншої заради, як намалювати пано. Так, як бажає магараджа? Так, як бажає магараджа! Ні, це виключена річ! Шкода — кому немає ради, немає помочі!..

Мене схопила лють: чи він, Гілсон, думає, що англійський маляр малював би магараджі таке пано? Гілсон зразу не відповів нічого. Лише знову, сьорбнувши й перекалав-

ши свої цибаті ноги, завважив, що поговорить про це з резидентом.

Наступних днів я став предметом зацікавлених випитувань усіх гвародських європейців. Я зробився об'єктом місцевого тото. Мої клубні приятелі поставили на мене великі суми. Але більшість ставила на Сера Пере-Через-Хана. Минали тижні. Потроху мені ставало ясним, що магараджа має довший терпець, ніж я. Бо одного ранку, тяжко прокинувшись після святкування моїх іменів, я відчув, що маю досить Гвароди, малп, англійського клубу, Таку-Його-Тітку-Хана й узагалі цілого Сходу. Я вилежався в ліжку, випив увесь запас содової води й ледь дочекався вечора. Уже вночі заскочив я на станцію: експрес до Карачі відходив о третій годині ранку.

Я не пішов до клубу, вигнав спати свого боя, проковтнув два аспірини й став пакувати манатки. Годинник збудив мене о пів третій. Начебто так і мало бути, хлопець заніс мої речі на станцію, вмовив до купе й зник, залишивши мене самітнього з купою побажань, що їх викликали мої рупії. Нарешті я міг зідхнути вільно.

Прощай, Гвародо! Одним кумедним етапом у Горотаковому житті більше. У Карачі, кажуть, панує попит на інші мальовила: Алаг має інший смак, ніж Сіва. Побачимо. Ясновельможності я залишив листа з широю подякою за гостинність і вибаченням, що залишаю Гвароду без того, щоб персонально висловити... і т.д. Гілсонові написав, що йому й усій резидентурі широ бажаю сповнення їх найтаємніших побажань. (Див. вище).

На пероні було порожньо. Цим експресом мало хто приїжджав і виїжджав. Я вигідно вмовився у кутку, збираючись дримати, але ще глипнув на перон: до поїзду прямувала мала процесія: спереду начальник станції, за ним деван, потім два сікги й мій бой. Всі вони увійшли до мого купе. Раніш уклонився мені начальник станції, потім деван, потому я деванові. Біля дверей кланялися сікги й мій бой. Опісля деван вишукано побажав мені доброго ранку й запитав про здоров'я. Деякий час ми обмінювалися чемностями. Потяг і почет терпляче чекали. Нарешті, деван приступив до справи: він приходить висловити магараджів жаль, що його величність не мала нагоди особисто побажати мені щасливої дороги. Магараджа дуже нерадо відпускає своїх приятелів без прощальної авдієнції. Він же, деван, буде щасливим і т. д. ролс-ройс чекає...

Якщо в цю мить когось і міг узяти грець, то в кожному разі не магараджу. Що було робити? Я подякував деванові, я взяв свого пледа, бой узяв мої манатки, сікги салютували, начальник станції кланявся, шофер ролс-ройса кланявся найнижче, потяг свиснув і був геть...

В бунгало я знайшов приготовлену постіль, купіль і сніданок. Із старим лисом ми розлучилися як приятелі. Зіставшись сам, я спочатку досхочу виреготався, потому взяв душ і поснідав. А коли, нарешті, я був знов у ліжку й уже задрімував, — прийшла мені на думку моя баба. Коли їй бувало придимлювалася гречана каша, з чого дід робив проблему паназійського значіння, — вона лише байдуже зідхала „станься воля Божа“, але кашу таки на стіл давала. З цим миротворчим спомином я солодко заснув.

Того вечора настрої у клубі був майже врочистий. Пили за моє вороття. Що я мав казати? Лише припивав. При цій нагоді довідався, що тото на мене впало на половину. *Vae victis*. А тут ще й Гілсон не мав нічого на втіху. Він говорив про мене з резидентом. Його лордство признає мені цілковиту радію, але нічим допомогти не може. Чи проти мене було вжито насильства? Ні! Чи якогобудь іншого мусу, що зобов'язував би резидентуру заступитися за мене як за європейця? Н-н-ні! Отож, мабуть, я сам признаю, що Англія вже має досить клопоту і не буде через мене розпочинати колотнечу з магараджею. Так, я це признавав без жодних застережень. Алеж з цього виходить, що я або мушу намалювати пано, або навіки залишитися окрасою Гвароди! Чи не так?

Гілсон згодився, що моє становище нічим не краще від становища резидентового секретаря. Але потіпив мене: тривати вічно воно в кожному разі не може. Та ж магараджу може нарешті взяти грець!.. А як мене візьме скорше?.. На це Гілсон не мав ради. Лише, злісно сьорбнувши із склянки, забурчав, що він би радо зрікся своєї відпустки, якби міг його ясновельможності всипати 25 на теє шляхетне місце, звідкіля чортові копита ростуть. Треба знати, що для англійського урядовця в Індії означає відпустка, щоб зрозуміти всю глибину безсилового обурення мого приятеля.

Але як тільки він висловив це фатальне число „25“, як мені блиснуло. Наступні чверть години я мовчки смоктав свою носогрійку й соду. Нарешті, все було ясно. Я потер од задоволення руки й подякував Гілсонові за пораду.

Гілсон здивовано подивився на мене: жадної поради він мені не давав. Правда, не давав, але пораду я все таки одержав. Ще раз дякую! Пано магараджі я малювати буду.

Мій приятель вииняв люльку й почав до мене придивлятися. Не знаю, що він думав, але, мабуть, щось подібне до того, що гонор мають лише англійці. За хвилюку він пригадав мені резидентове й власне переконання, що я не зроблю нічого такого, що могло б пошкодити англійському, згідно європейському, престижеві в Гвароді.

За таке переконання я б ще пів години тому каазв йому те, чим колись мої предки закін-

чили листа до такого саме Через-Поперек-Хана, як Гвародський. Тепер я лише засміявся й попросив передати його лордству, що престиж європейців не тільки не потерпить, а навпаки-лише виграє. Його, Гілсона, прошу хоч би й удесятерити свою ставку на мене. Секретність дуже не зашкодить... Більше ми вже на ці теми не говорили.

Наступних кілька день я почував себе знов цілком щасливим. Зараду знайдено. Тепер я дозволив собі трохи подрочити старого лиса-девана. Бо куди б я не обернувся-відчував за собою його „духів“. І я навмисне тинявся по всіх закутках Гвародської околиці, пішки й верхи, аж девановим „духам“ язика до пояса звисали. Нарешті я послав йому кучерявого листа, що я охочий малювати пано. Таке пано, як бажає магараджа й приписує Камасутра. І то якнайшвидше.

Наступного дня деван був у мене. Його ясновельможність надзвичайно втішена моєю згодою. Але пощо такий поспіх? Я відповів, що мене чекає в Карачі інша праця. За два місяці маю її розпочати. А що я в магараджі в'язнем, то мені не залишається нічого іншого, як виконати пано. Деван переконливіше заперечив становище в'язня, але припустив, що моя згода дуже розумна. Ми були в палаці.

Магараджа висловив радість, що буде мати чудове пано. Я запевнив, що зроблю все, щоб його величність була... і т. д. Ми розмовляли як старі приятелі. Нарешті, пішли до приватної частини палацу магараджі. Ми спинилися в просторій кімнаті, майже залі, другого поверху із світлом згори. Широка французько-індійська постіль під балдахином стояла посередині. Довкола, поїд стелею простягся широкий пас із знаваними мені горельєфами із храму Шіви. На вузкій стіні магараджа показав порожнє місце: тут я мав намалювати те, що він хоче. (Жест у напрямі горельєфів).

Я оцінив площу. За два місяці зможу цілком добре виконати свій плян. До магараджі: до такого то терміну пано буде готове, бо мушу тоді й тоді бути в Карачі. У палаці буду працювати щодня й прошу, щоб мені ніхто не перешкодив. Шкіци покажу його величності якнайскорше.

Магараджа по-тамільськи до девана: його, деванова, порада була цілком добра. Румі справді не мають досить терпцю. До мене по-французьки: це пано буде найліпшою привкрасою його спочивальні. Я до себе: саме такого пано ти, малпо Гвародська, й будеш варта!

Через кілька день я послав магараджі шкіци, дістав апробату й почав працювати.

Усе це зробило в європейській Гвароді великий бум. Хто ставив на магараджу — зголошувався по виграш. Хто ставив на мене — не хотів ще платити, бо, мовляв,

пано не було готове. Формальне право було на боці останніх, але свої шанси вважали й вони самі рівними нулеві. Гілсон признався мені, що моє пано буде йому коштувати до сотні фунтів. Я заспокоїв його. Мої приятелі ніколи ще до мене не докладали. Хай почекає до кінця праці. Чекали, але я завважив, що ставились до мене в клубі на 1/10 ступня холодніше.

Спочатку я потребував помічників для приправи місця під пано, після працював сам. Та, щоб не викликати підозріння — з пару разів запросив девана подивитись на роботу. Магараджа виїхав до гірської відпочинкової оселі. Старий лис був задоволений за себе й за магараджу. Я й не сумнівався, хай простять мені тіні Котляревського, Енея, Дідони і усіх степових баб. Це був архитвір священної порнографії.

Праця близилась до переможного кінця. Коли все було готове — я покликав девана, передав йому готове пано. Потім у його присутності зтяг чорну запону, і сам деван поклав на її кінці печаті. Відслонення мало відбутися по поверненні його ясновельможності. Буде прийняття для чоловічої статі двору й європейської колонії. Я мав би почекати також, думав деван.

Ні, я, на жаль, не маю часу. За пару день мушу бути в Карачі, де на мене чекає щось подібне на пано. Деван шкодував. Він перекаже магараджі мої побажання. Рахунок буде сплачений через Гвародський банк. Із старим ми розлучилися дуже зворушливо.

Вістка, що я закінчив пано й деван блискавкою, розлетілася по Гвароді блискавкою. Тото платило. Хто ставив на ясновельможного — був над міру задоволений, хто на мене — так само, лише навпаки. Увечері я зголосив у клубі свій від'їзд ранішнім експресом і порадив приятелям не платити прогри, поки не буде офіційного відслонення. З недовірливим сумом подивилися вони на мене. Гілсон прикивнув за всіх. Там і була відбута вся справа. У справах газарду й закладів англійці справжні джегтлмени. Хоч усі вважали, що на мені жорстоко попеклися, як на коневі, що програв дербі, але проводи були щирі й сердечні.

З щирою сердечністю я стискав на пероні приятельські правиці. І ще здалека бачив у світлі перонних ламп білу групу, що вимахувала „прощавай“ моєму експресові.

З листа майора Арієля Гілсона, секретаря резидентури Гварода до Порфірія Горотака, ескв. Карачі.

„...а коли двоє слуг потягли за шовкові шнури, щоб відтягти чорну завісу перед пано, — ми почули тріск. З тріском і лопотом зсунулася вниз завіса, і всі збори, кажу Вам, дорогий приятелю, зацікавили. Замість соковитої ілюстрації до Камасутри, якої всі ми чекали, перод нами було те, що ви втяли.

Експресія надзвичайна! Подібність подиву гідна. Першим спам'явся магараджа. Він, як тримав у рупі склянку з шербетом, так і шпурнув її у Ваше фреско. Чи ж не казав я Вам, що його поганих манер не могла направити навіть Швайцарія! Всі ваші приятелі вас щиро вітають. Ваше пано було не лише сатисфакцією нашим почуттям до цього нападка перфідної Калі, але й для наших гаманців. Просимо прийняти на гарячий спомин цю півдванадцятку Black and White. Вона недавно прийшла з Англії, і всі згодні, що це ще передвоєнна якість. Бувайте здорові!

P.S. Його лордство теж вітає Вас. Він зрадив мені, що з симпатії до магараджі виграв на Вас заклад у леді Ірени. Деван скаржився, але дістав одповідь, що Ви не англій-

ський громадянин. Як ви втяли сконструювати завісу?"

Жадане від магараджі пано я був справді намалював, але не на стіні безпосередньо, а на шовковій підкладці. Шнури я припасував так, що коли за них тягли, то вони віддирали й полотно. Під тягарем мінеральних фарб воно зсувалося, знищуючи все, що було на ній намальоване. І зібрання побачило на стіні: вузька лавка, на ній, пупом додолу, лежить його ясновельможність з оголеною відповідною частиною грішного тіла. Двоє м'язистих сіквів тримають ясновельможність за руки й ноги. Третій з засуканими рукавами, відмірює цупкою бамбучиною те, що такій частині звичайно відмірюється. Ясновельможність піднесла голову й кричить. Збоку стоїть деван і рахує. Поруч напис:25!...

Якщо хтобудь із хахлів чи русинів потрапить до Івароди, — раджу не признаватися, що він земляк Порфірієві Горотаківі. Коли ж зустрінеться десь із майором (тепер полковник) Арієлем Гілсоном, В.К., і згадає про мене-матиме на одного приятеля більше.

Яким вважають вас інші ?

Питали ви часом самі себе — чи ви користуєтесь симпатією серед вашого оточення? Тут ви можете знайти відповідь. Питання, які подаємо нижче, побудовані на основі психологічних тестів і дають вам можливість перевірити ступінь вашої популярності й здібності здобувати собі друзів. Відповідайте на кожне питання щиро, „так“ чи „ні“ і перевірте результати з відповідями на сторінці 26.

1. Чи ви висловлюєте вашу думку вільно і непремушено?
2. Чи ви відчуваєте свою перевагу над вашими трьома найкращими друзями?
3. Чи ви радо їсте самі?
4. Чи ви читаете в газетах та журналах повідомлення про вбивства?
5. Чи ви маєте інтерес до запитань як ось ці?
6. Чи ви радо говорите про ваші надії, розчарування і особисті справи?
7. Чи ви часто щось позичаєте?
8. Чи ви ламаєте дане вами слово так часто, як ви його дотримувате?(Передумайте двічі)
9. Чи ви припоминаєте кожну малу подробицю, коли ви щось оповідаєте?
10. Чи ви радо приймаєте гостей і також при улаштуваннях, які вам коштують грошей?
11. Чи ви гордитесь своєю щирістю?

12. Чи заставляєте ви чекати людей, з якими ви домовилися про зустріч?
13. Чи ви дійсно любите дітей (не своїх власних)?
14. Чи ви радо граєте злі жарти з людьми свого оточення?
15. Чи ви вважаєте за нерозумне, коли людина середніх літ влюбилася?
16. Чи є для вас більше, ніж 7 осіб дуже несимпатичними?
17. Чи ви злопомні?
18. Чи ви часто вживаєте такі вирази, як „жахливо“, „страшно“, „огидно“?
19. Чи ви скоро сердитесь на кондуктора або продавців у крамницях?
20. Чи ви вважаєте людей, які не поділяють вашого захоплення музикою, спортом або книжками дурними і не цікавими?
21. Чи вам є приємніше, коли при спільних відвідинах льокалів чи екскурсій кожен платить свій рахунок?
22. Чи ви часто критикуєте свою родину, кращих приятелів і службовців в їх присутності?
23. Чи ваш настрій падає до нуля, якщо ваші справи йдуть кепсько?
24. Чи ви тішитесь успіхами ваших приятелів (також коли ви самі маєте невдачу)?
25. Чи ви схильні поширювати цікаві плітки?

МЕЛЬОДІЇ, ЩО ОКРИЛИЛИ НАЦІЮ ВЕРДІ

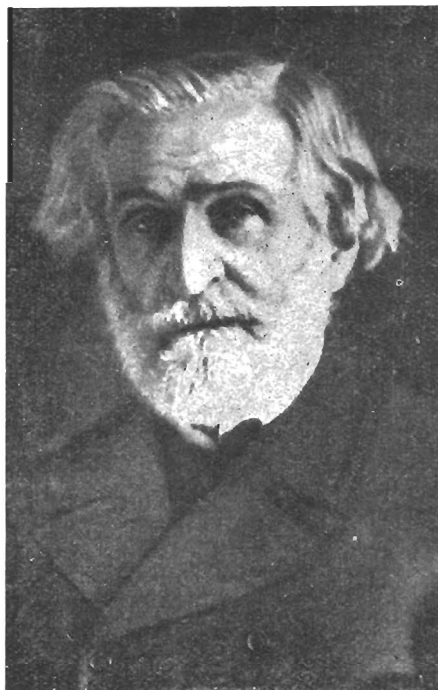
Прем'єра опери наближалася, а тенор ще не бачив своєї великої арії з останнього акту. В партитурі її бракувало. Лише композитор заспокоював схвилованих акторів: „Вона вже написана, але коли її співатимуть на пробах, то її співатиме вже ціла Венеція, а тоді буде називатися, що я її украв“. І так, велика мелодія з останнього акту була передана до рук тенора в останню хвилину. Вона була така гармонійна і зрозуміла, що тенор зразу знав її на пам'ять. Вона стала вершком вечора і, ледве прозвучали останні акорди Ріголето, як уже всі гондольєри наспівували її в тиху майську ніч. „La donna è mobile — Серце красуні...“

Сьогодні минуло сто років, але мелодія ця і тепер така-ж палка, як тоді, коли вона зродилася в душі Джюзеппе Верді, невмирущого творця мелодій.

Як це трапилося, що син звичайного селянина став генієм музики. Карло Верді, батько Джюзеппе, тримав заїжджий двір в Ле Ренколь, у долині По. Тут народився 10 жовтня 1813 Джюзеппе. Як і у більшості геніяльних музиків, талант його виявився дуже рано. Йому було ще чотири роки, як він уже не відходив від мандрівного скрипаля Багассета. „Ви мусите його вивчити на музику,“ говорив Багассет до батька хлопчика. Так, одного разу з'явився втішений батько Верді зі старою скрипкою для свого малого сина „Беппіно“. Сільський музикант вчив Беппіно музики, а як малому скінчилося 12 років, він став органістом у маленькій церковці свого рідного села.

Найближче місто Буссето було віддалене за 5 кілометрів. Тут мав Беппіно продовжувати своє навчання. Худорлявого сіроокого хлопчика примістили до шевця-полатайка на помешкання. Музика в Італії вітає у повітрі. Там її люблять і розуміють. Тож, і торгаш харчовими продуктами з Буссето, Анто-

ніо Барецці, так любив музику, що заради таланту прийняв Верді на роботу до своєї крамниці. На його клопотання місцевий священник вчив Беппіно чужих мов, а органіст з собору Провезі давав йому лекції музики. За короткий час Верді був прийнятий в дім Барецці. де він близько заприятелював зі

Джюзеппе Верді, великий італійський оперний композитор, маестро визвольної революції в Італії.

старшою донькою Маргаритою. Вони обоє разом читали вірші та грали у чотири руки на прекрасному віденському фортепіяні.

Коли молодий Верді аакінчив 18 років, йому радили продовжувати навчання в мілянській консерваторії. З запевненням у кишені що рада міста Буссето перебирає на свій кошт навчання у консерваторії, вибирався Джюзеппе, сповнений надій, в дорогу до Міляно. Але на приймальних іспитах суворі вчителі побачили у Верді лише несмислового хлопчину, що у своєму дешевому одязі незграбно сидів біла

фортепіяно. Вони відкинули найбільшого музиканта, який будьколи ступав у їхні двері, (а пізніше, щоб самих себе виправдати, вони урочисто назвали свою школу „Консерваторія імені Верді“).

Це був важкий удар для молодого хлопця. Він переживав цю невдачу менш думаючи про себе, ніж за тих людей, які вірили в нього. Проте нічого особливого не змінилось. Провезі був далі переконаний, що Верді призначений для чогось великого. Стипендія для особливо обдарованих з фонду міста Буссето залишалася далі у його розпорядженні. Допомогавав йому далі і Барецці, місто Буссето запропонувало йому посаду капелмейстера, а Маргарета, як і раніше гаряче бажала стати йому дружиною. На другий день після її 22 уродин, її бажання сповнилося. Поцілунки батьків ще палали на її щоках і руки були повні квітів, коли медового місяця вона зі своїм Джюзеппе їхала до Міляно.

Тут Верді вже раніше студював у Лявіня, великого приклонника Моцарта, що вчив своїх учнів заглиблюватися у музику цього найбільшого оперового композитора. Верді віддається блискучому, але важкому музичному жанрові опери.

Тоді Міляно було столицею опери не лише Італії, але й цілого світу. Тут змагалися найкращі співаки, диригенти і композитори у Скалі, театрі“, де „велика опера“ досягла свого зеніту. Це мистецтво квітне в Італії наче польова квітка, бо італійці люблять пісню понад життя. Рибалки закидаючи сіті, дівчата перучи білизну біля криниць, чи закохані пари підблакитним небом півдня голосно висловлюють свої почуття і думки пісню. То-ж не дивно, що саме тут, під кінець 16 століття, народилася опера. За часів Верді вона стала жагою цілого народу. Кожний мав свого любимого співака, композитора,

(Далі на 20-ій стор.)

17. січня 1954 року в Карльс
ПРЕЗ
Української Нар
А н д р і й Л

На фото у горі, з ліва на право:

Президент серед дітей інтернованих у таборі
 Каліш 1926 року.

Весняного вечора над Райном Карльсруе.
 Сидять з ліва на право: М. Шраменко, Президент,
 І. Лиховий, Микола Лівицький – син президента.

Ще рік тому: Президент (сидить зліва) в ото
 ченні учасників наради українських політичних
 організацій з делегацією Українського Конгресово-

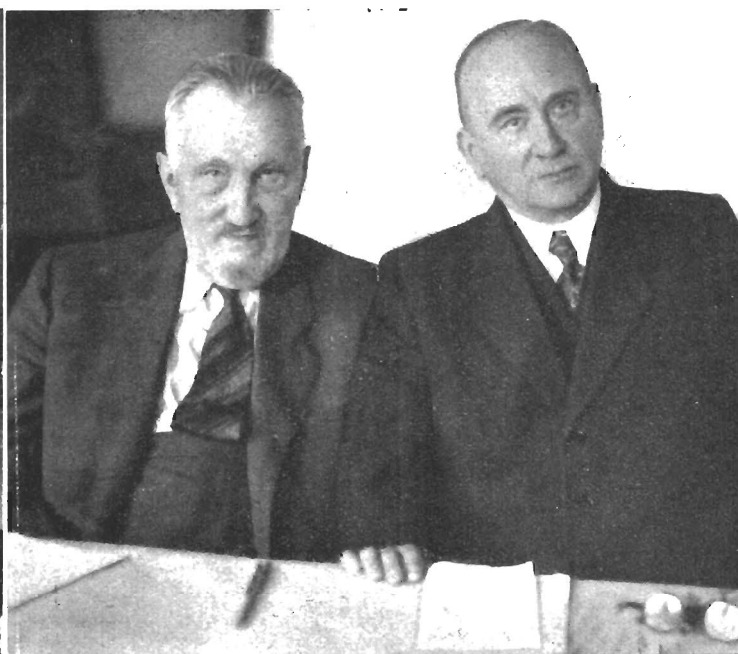
У горі:

у каплиці
 на цвинтарі
 Вальдфрідгоф
 у Мюнхені

Праворуч:

Похоронний похід
 на цвинтарі
 Вальдфрідгоф
 м Мюнхен

срує помер на 75-му році життя

И Д Е Н Т

одньої Республіки

І В И Ц Ь К И Й

го Комітету, у грудні 1952 року в Мюнхені. Стоять (зліва на право): др. С. Баран, майор Я. Дзябенко, полковник М. Шраменко, др. Я. Маковецький та Іван Багрянний — Голова УНРади.

Президент Андрій Лівицький та Голова В. О. УНРади др. Степан Витвицький. Др. Витвицький перебрав тепер права і обов'язки Президента.

Праворуч:

Родина Президента: Опучка Іда Харина, дружина Марія Варфоломівна, син Микола Андрійович.

МЕЛЬОДІЇ, ЩО ОКРИЛИИ НАЦІЮ

(Продовження з 17-ої стор.)

театральну трупу і, щоб задовольнити таке нестримне захоплення, керівники сцени змушені були раз у раз ставити нові опери.

Тут, 1836 року молодий Верді komponує свою першу спробу, свого Оберто.

Але тоді його трапляє тяжкий удар. Вірджінія, перша дитина Верді, улюблена пестунка батьків померла у серпні 1838 року, один місяць після того, як Маргарета народила сина. У той час Верді намагався зацікавити відомого тоді імпресарію Скалі, Мареллі своєю оперою. Але Мареллі був надто переважаний, а молоді композитори не давали йому проходу. Тимчасом Верді заробляв на життя як міг. Він диригував хорами, komponував марші, або церковну музику. Молода пара переселилася у дешеве помешкання, Маргарета продала свої цінності щоб заплатити хату. Відповіді від Мареллі все ще не було. В похмурі осінні дні 1839 року помер і синок Верді.

Але в ці важкі часи була у Верді приятелька, що діяла і допомагала молодому композиторові. Джузеппіна Стреппоні, солістка Скалі, що її серце було таке ніжне, як і її голос, зуміла переконати Мареллі, що Оберто заслуговує на світло рампи. Прем'єра пройшла успішно і директор запропонував Верді договір на три нові опери.

Але скоро після того, по короткій недужі, померла Маргарета, виснажена горем і злиднями. Верді, що так боляче переживав цей третій удар долі, був зобов'язаний договором закінчувати комічну оперу. Заціпивши зуби, він komponував мелодії до веселих сцен, але те що вийшло було таке безраднісне і жалюгідне, що глядачі сприйняли прем'єру зі свистом і сміхом, град гнилих яблук посипався на сцену. Молодий композитор стояв за кулісами і холодний піт обливав його виснажене обличчя, свист і сміх здавалися виттям диких вовків. Він записягнув ніколи і нічого не творити більше.

Довгі місяці Верді уникав зустрічі з людьми. Однієї бурхливої грудневої ночі Мареллі, повертаючи до дому, зустрів похилу засніжену постать Верді. Мареллі затягнув його до свого бюро і нав'

язав йому нове лібретто, яке Верді, повернувшись додому, кинув на стл. Раптом йому впав у вічі один рядок з лібретто „З'явись натхнення, помахом золотих крил“.

Він почав читати рукопис. Мова йшла про вавилонського царя, який завів юдейський народ до неволі. Але це було, і Верді зразу зрозумів, прозоре маскування, насправді твір був скерований проти ненавистної австрійської займанщини, що поневолила тоді майже всю Італію (лише невелика частина північної Італії зберігала свободу, підлягаючи королеві в Піємонті.) Твір збудив у молодому композиторові жагучі почуття, сидьніші за його горе. І він почав творити.

Набукко йшла прем'єрою у Скалі 1842 року. Від першого бурхливого хору і до останнього заклик сурми не стихали захоплені оплески італійців. А коли Захаріус співав: „Смерть чужим тиранам!“ усі знали, що мова йде про Австрію. А Сіон, над яким юдеї плакали: „Моя батьківщино, така прекрасна!“ і така поневолею!“ – був для італійців Італією.

Завжди, коли австрійські офіцери заходили до льокалів, присутні наспівували Набукову палку арію: „З'явись, надхнення, помахом золотих крил“. Вуличні хлопці насвистували її, а катеринки награвали перед поліційними дільницями. Арія знайшла дорогу до найдальших кутків поневоленої країни і в цілій Італії її сприймали, як першу ластівку волі. Бо не можна пісню прогнати багнетами або посадити у тюрму. А мелодії Верді надто важко придушити, бо вони популярні і легкі для співу.

Тепер виникали одна за одною патріотичні опери, а їхні арії ставали новими піснями резистансу. Скрізь, по всій Італії патріоти писали на мурах *Viva V. E. R. D. I. — Vittorio Emanuele, Re D'Italia*, а композитор цих опер, в той час, пачкував зброю через австрійські кордони, оплачуючи її з власної кишені. Верді називають „Маєстром революції“ і для нього це була найбільш почесна назва.

Ці перші 12 років своєї праці Верді називає „працею галерного невільника.“ За цей час він написав, або опрацював і поставив не менше 16 опер. Тоді він не мав особистого життя. Блискучий світ опери і конспірація визвольної боротьби полонили його повністю. У музиці він прагнув досконалості і не

зупинявся ні передчим. Він замучував співаків і доводив оперних дів до білої злости. Самотній поміж усіма цими людьми, він мав лише одну приятельку Джузеппіну Стреппоні.

Ріголетом, що був скомпонований за 14 днів, він, як це сам заявляв, закінчив „працю галерного невільника“. Ріголето приніс йому багатство і славу. Два роки пізніше він протягом 29 днів написав Трубадура. Ще не закінчилися проби Трубадура, а Верді працював вже над Травіятою. Назва означає „Пропаща“. Героїня була взята з правдивого життя, — красива молода паризька куртизанка, що незадовго до того вмерла на сухоти і долю якої Олександр Дюма оспівав у своїй „Дамі з Камеліями“. Травіята, виставлена перед вибраною публікою Венеції, провалилася під голосний сміх і жахливе шипіння. Дія була занадто реалістичною для глядачів, що звикли бачити на сцені нереальну бутафорію. Чотирнадцять місяців пізніше відбулася друга вистава у новому оформленні і з кращим складом акторів, тепер легковажна публіка прийняла оперу з захопленням.

Але тепер Верді покинув світ сцени і оплесків і повернувся до реальної дійсності, серед якої він виріс. Недалеко від Буссето він купив собі землю і там оселився разом зі Стреппоні, що тепер стала його дружиною. У цій „пустелі“, як він з любовною іронією називав, Верді насаджував дерева, будував дороги, закладав канали. Він застосував першу молотарку і перший паровий плуг у долині По. Молочарня, що він розбудував, була влаштована за науковими методами і яку в той час висміювали, називаючи „супермодною“. Верді пишався своїми коровами та кіньми не менш, ніж орденами, одержаними від короля, кайзера та царя.

Коли фінансова криза викликала в Італії загрозливе безробіття і почалася масова втеча до Америки, Верді розбудував нові молочарні і там зайняв щось 200 робітників. „З мого села не емігрує жоден“ — хвалився Верді. Одночасно він займав посаду сенатора і боровся за законний захист авторського права на музичні твори.

Верді подорожував дуже багато, він їздив до Парижу, Мадриду, Лондону, Петербургу. До святкування на честь відкриття Суецького Ка-

налу, Хедіве, віце — король Єгипту замовив Верді нову оперу. На святвечір 1871 року у Каїрі йшла прим'єра Аїди. Це був триумф, буря оплесків греміла на цілий будинок. Ще до сьогодні Аїда серед усіх опер найкраще забезпечує повні збори.

Верді написав 25 опер: здавалося він виконав завдання свого життя. Але 1887 року Скаля заповла знову оперу Верді. Йому в той час було 73 роки, чи горів ще старий вогонь? У вечір прем'єри театр був переповнений з черть, на площі перед театром чекали натовпи людей, а в оркестрі схвильовано настроював своє чельо захоплений двадцятилітній юнак — Артуро Тосканіні, Спалахнуло світло рамп і хвилі бурхливої музики пронеслися по залі. Завіса піднялася над Отелло. Від бурхливого початку і до трагічних акордів фіналу, глядачі сиділи немов зачаровані. До сьогодні цей глибокий монументальний твір вважається за найкращу оперу, яка колинебудь була написана.

80 років було Верді, коли він написав Фальстафа за мотивами В. Шекспіра. Здавалося, це буде його лебидина пісня. Проте твір був сповнений такою легкою, розсміяною і безтурботною музикою, неначе його komponував 25 літній молодик.

Хоч Верді зберігав юне серце, він не забував про старість і її

тягарі. Він призначив усі прибутки від своїх опер на будову та утримання „Будинку спокою“ для старих заслужених музиків. Скоріше подібний до венеціанського палацу, ніж на будинок перестарілих, він стоїть ще сьогодні у Міляні, цей пам'ятник мистецтва і любові до ближнього.

Коли друге подружжя Верді закінчилося зі смертю Джюзеппіні Стреппоні. Його житеві сили були підірвані остаточно. Свої останні дні стомлений Верді провів у одному мілянському готелі. Ранком 27 січня 1901 Верді більше не пробудився.

У той день Італійський сенат на знак жалоби відклав свої засідання. У цій Італії закрилися банки й установи. Двері театру Скаля були замкнені цілий місяць. За заповітом Верді жалобна академія була скромна і без музики. Проте, в своєму заповіті він нічого не говорив про похорони, він лише висловив бажання бути похованим біля „Будинку спокою“. Ціла Італія проважала свого незабутнього маестро. З його труною йшли і члени королівської сім'ї, і міністри, і прикрашені орденами дипломати, і прості люди. А коли залунав хор з 900 співаків під керівництвом Артура Тосканіні, тисячі людей співали слова останнього привіту: „З'явись, надхнення, помахом золотих крил“.

Д. К. П.

Несподіваний наслідок

Як відомо в Америці є багато великих парків та кінотеатрів під відкритим небом, де глядачі дивляться на фільми просто з авт. звичайно, коли стемніє.

В одному з таких кінотеатрів демонстрація фільму гараз обірвалася і якийсь голос заговорив через гучномовець до відвідувачів: „Говорить управитель театру“, сказав голос, „прошу пробачення, що я змушений перервати фільм. Але приходить один пан довазує, що він певно знає, що його дружина з іншим чоловіком сидить у театрі. Він настоює на тому, щоб іти від авт до авт, аж він її знайде. Тому я затемнюю екран на кілька хвилин і прошу даму, якщо вона дійсно тут, небарючися залишити театр. Я хотів би уникнути будь яких неприємностей.“

Все це був тільки жарт. І тому управитель театру поставив на поготові двоє авт, які підчас перерви повинні були помчатися геть, щоб відвідувачі мали з чого посміятися. Якже він розгубився, коли від театру від'їхали одразу чотири авт.

* * *

Служниця заявила чоловікові, що вона не може працювати з його жінкою і тому заявляє про звільнення. „Щаслива дівчина“, сказав він, „я хотів би звільнитися теж“.

* * *

Батько до сина: „Коли я був у твоїх роках, мій батько не дозволяв мені йти до льокалю“. „Ви мали недоброго батька“, відповів син. „Я мав багато кращого батька, ніж ти маєш!“ вигукнув батько.

О ЖИТТЯ!

Людське життя сповнене турботами. Людина приходять у світ без її згоди і вибуває з життя, в основному, знов проти своєї волі, а шлях між її приходом і відходом надзвичайно тернистий. Закон контрастів є одна з характерних рис цієї подорожі.

Коли він малий, його цілують великі дівчата, але коли він великий, цілують його лише малі дівчатка.

Коли він бідний, говорять, що він поганий господар, якщо він багатий, його ганблять, що він нечесний.

Коли йому потрібний кредит, він не може одержати, коли він заможний, кожен хоче прислужитися йому.

Коли він займається політикою, кажуть, що він кар'єрист, а коли він не займається політикою, йому закидають брак патріотизму.

Коли він дав на добродійні цілі, робить, мовляв, лише для того, щоб показати себе, коли ж не дав, то він скупар

Коли він справді релігійний, дехто скаже, що він лицемір, коли ж не виявляє великого інтересу до релігії, називають його запеклим грішником. Коли він має добре серце, він — дивак, коли ж не дбає ні про кого, він безсердечний.

Коли він вмирає молодим, кажуть перед ним було велике майбутнє. Якщо ж він доживе до старости, мовляв, розминувся з своїм покликанням.

Коли він збивав гроші, він скнара, коли витрачав їх — марнотратник.

Коли він тяжко працює, кажуть, божевільний, коли не працює — босяк...

Що ж тоді добре і як догодити?...

Я К О З А К !

Проспер Меріме і Україна

Щодо мене, ви-ж знаєте, я козак, — сказав у 1867 році, за три роки до смерті Проспер Меріме у розмові з графинєю Пжедецькою, яка, намагаючись збудити симпатії до Польщі, оповідала про героїчну мивувщину свого народу.

Ця відповідь на всю широчінь розкриває образ Меріме. Славетний французький письменник, етнограф, історик, археолог, славіст, член двох академій — він був незмінним прихильником українського народу, раз-у-раз відзначаючи його волелюбність і прагнення до політичної самостійності, захоплюючись вольностями козащини й шануючи її національних провідників, Богдана Хмельницького та Івана Мазепу.

Народжений у родині французького хеміка й маляра Жана Франсуа Ленона Меріме і артистки-малярки в 1803 році, Проспер Меріме з молодих літ пройнявся ідеями свободи і рівності та гарячою любов'ю до літератури та мистецтва. В ювості, перебуваючи деякий час у Далмації, він пройнявся симпатіями до слов'янського світу і зберіг упродовж цілого свого життя прихильне ставлення до слов'янських народів, бувши завжди гарячим прихильником українців.

На літературний шлях вступив Меріме досить рано. В роки правничих студій у Сорбонні він відвідує літературні вечори гуртка романтиків. Під впливом романтиків він написав драму „Кромвель“ про відому історичну особу, лорда-канцлера Англії.

Любов до слов'янських народів спонукає Меріме видати в 1827 році збірку, яку він підніс читачам як переклади у прозі слов'янських народних пісень. Насправді, у збірнику були розміщені оригінальні твори Меріме; але вони так майстерно інтерпретували слов'янську тематику, пісєвну ритміку, розкривали народню душу, що багато славістів не вірили, що це правдиві слов'янські пісні в перекладі.

У своїх творах Меріме подає героїв з великими пристрастями й вогненними почуттями. Герой новели „Матео фальконе“ (1829) звичайний простий селянин незламний у своїх поглядах про честь і гідність людини. У п'єсі „Незадоволені“ (1830) автор висміює невдалу дворянську змову проти імперії Наполеона I.

Подорож по Іспанії дає письменникові багато матеріалів для дальшої творчості. В Іспанії знайомитеся він з родиною графа де-Теба. Довька графа, Євгенія на ціле життя стає великою приятелькою Меріме.

В 1845 році з'являється знаменита повість „Кармен“. Гаряча любов автора до вільних у сєсєму самбутньому розвитку народів, з особливою силою виявилась у цьому сповненому вогню й пристрасті творові. „Кармен“ є захопленою ентузіастичною пісєною на честь людської свободи, свободи суспільного, родивного й особистого життя. На матеріалі цього твору композитор Жорж Бізе написав свою славу одноімєнну оперу, жагуча темпераментна музика якої є прекрасною ілюстрацією творчого задуму Меріме.

У 1836 році Меріме знайомиться з Гоголем у салоні Смирнової — Росєті. Славний письменник-українець робить на Меріме велике враження, а оповідання про Україну, про козацьку мивувщину, про працю над „Тарасом Бульбою“ ще більше збуджують у Меріме українські зацікавлення. Він чимдалі більше захоплюється українським питанням. У 1851 році він містить у газеті „Revue des deux Mondes“ статтю про Гоголя та його повість „Тарас Бульба“, яку переклав на французьку мову Люї Віярдо. Меріме називає Гоголя українцем і відзначає, що хоч Гоголеві й „закладають певний сепаратистичний патріотизм“ і „якусь особливу прихильність до України на шкоду решті імперії“, але вважає його об'єктивним. Меріме дуже високо оцінює твір „Тарас Бульба“, відзначає, що Гоголь подав у ньому правдиві портрети запорожців, підкрєслює, що запорожці мали поважний вплив на історію Польщі та Росії, а Запорізьку Січ, цей козацький липарський орден на широкому демократичному ґрунті, називає республікою вояків.

Знав Меріме і про українців у Галичині та своєму другові Паніці писав: „Австрія зовсім не боїться повстання в Галичині, бо галицькі селяни — уніяти, а шляхтичі — римокатолики“.

В „Journal des Savants“ Меріме пише про Богдана Хмельницького, високо трактує його подвиги.

З державним переворотом 2 грудня 1852 року і встановленням Другої імперії у Франції, Меріме одразу наближується до двірських кіл, наділений ласками й щедрістю імператорської Фамілії, зокрема дружини Наполеона III Євгенії, доньки графа де-Теба, з якою Меріме познайомився що в 1830 році під час подорожі по Іспанії.

В 1853 році Наполеон III признає Меріме сенатором. Письменник користується необмеженим довір'ям

імператора й великою приязню імператриці, яка вважає його своїм особистим другом. У цей час він перекладає Французькою мовою гоголівського „Рєвізора“.

Коли розпочалася Кримська кампанія і у складі протиросійської коаліції виступила Франція, імператор Наполеон III, розвиваючи традиційно політику свого попередника Наполеона I, який розробляв один час проєкт відродження козацької нації, вирішив глибше застановитися над українським питанням. Меріме був покликаний до двору, як дорадник імператора в українських справах.

Він містить у трьох числах імператорського органу „Le Moniteur“ 21, 22 і 23 червня 1854 року велику статтю „Українські козаки та їх останні отамани“, де, подаючи широкий історичний огляд козащини на матеріалі Французьких джерел починаючи від Бопляна, дуже прихильно для України висвітлює перебіг подій. Він негативно оцінює Переяславський договір, нагадує, що й Богдан Хмельницький наприкінці свого життя шкодував, що склав цю умову й констатує, що зверхність московського царя була далеко важча, ніж зверхність польського короля, бо „здобич, що до неї росіяни вчепилися, вже ніколи не може вислизнути від них“.

Про Мазепу Меріме пише, що це був останній гетьман, який „прагнув відвоювати незалежність, своїй нації. Він гадав, що зможе забезпечити незалежність і суверенність, про що мріяв Хмельницький“, але Полтава „знищила всі надії Мазепи“. Меріме називає її „нещастям козаків“, обурюється аватемою, якій піддали великого гетьмана і констатує, що цим самим „православна церква зробилась знярядям у руках уряду“.

Меріме далі жваво цікавиться українськими справами, з неослабною увагою перечитує народні оповідання Марка Вєвчка і вміщує на них 25 травня 1862 року в „Le Moniteur“ дуже прихильну рецензію, називаючи письменницю „жінкою великого таланту“.

Перед польським повстанням, коли більшість французького суспільства симпатизувала полякам, Меріме знов узявся за українську тематику, беручи за сюжет життя Богдана Хмельницького. Про цю працю писав він своїй приятельниці Жєннї Дакєн, а в листі до головного редактора академічного „Journal des Savants“ писав, що „обіцяв надіслати невеличку статтю про

(Закінчення на 24-й стор.)

Заходьте до будинку

ОН

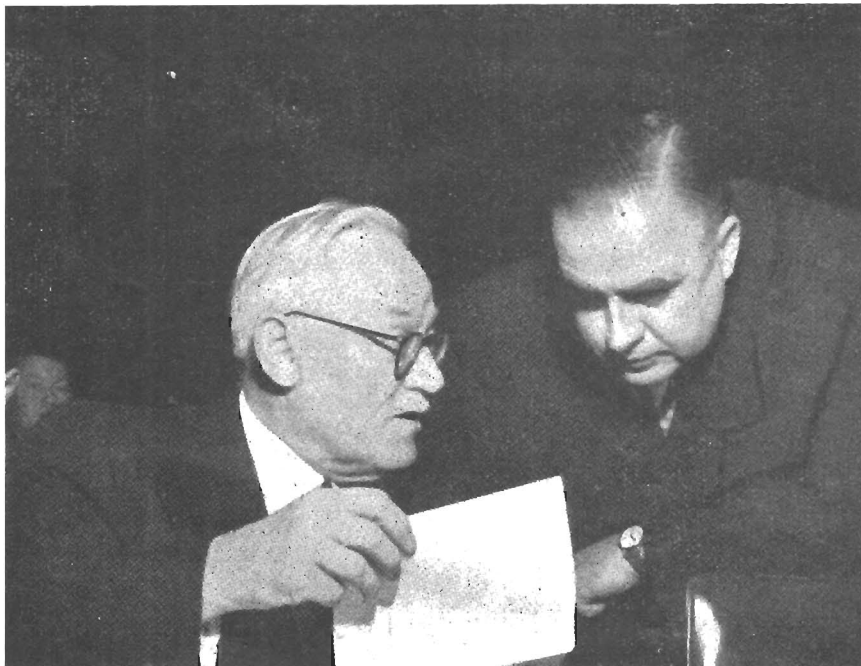
в Нью-Йорку

Якщо Ви потрапите до Нью-Йорку, не забудьте відвідати Головну Квартиру Об'єднаних Націй на Іст Рівер. Перед гігантським будинком, з його фасадами зі скла та мармуру, ви замовкнете зі здивування і пошани. У вестібюлі чекають на Вас п'ятдесят чарівних пань, щоб показати улаштування цього архитвору. Ви можете розмовляти тут англійською, французькою, китайською, німецькою, українською і кожною мовою, якою будь де розмовляють, і Вас тут зрозуміють і дадуть цією мовою відповідь. Будинок відчинений для відвідувачів від 9 і до 18 годин. Недавно тут вітали з пишною урочистістю 500.000 відвідувача, одау паню із Сан-Франціско. 300.000 доларів чистого доходу зібрала Об'єднані Нації за вступні квитки. Проте на яку ціль будуть витрачені ці гроші, ще не вирішено.

Молодих провідниць по будинку ОН, жодна з них не переступила 26-того року життя, вибирають за дуже суворими вимогам. Кожна во-

Президент США Двайт Айзенгауер у головній квартирі О. Н. Його вітає голова 8-ї Генеральної Асамблеї О. Н. пані Лакшмі Пандіт. Ліворуч секретар державного департаменту Джон Форстер Даллес.

лодіє щонайменше трьома мовами. Вони розбираються у політиці, але з ними можна розмовляти на різні житєві теми.

„Де сидять росіяни?“ питають найчастіше відвідувачі. Коли Вас цікавить щось особливе, тоді зверніться до Маргарети Гутмен, „вундеркінда“ Об'єднаних Націй. Вона знає все і розмовляє найбільшою кількістю мов. Вона знає, що індійська делегація їла сьогодні на сніданок і може Вам розказати, які є вагляди на світовий мир.

Жодний музей світу не дасть Вам таких перспектив, як Головна Квартира Об'єднаних Націй. Ваш світогляд поширюється і Ви давитися сповнені надєю в майбутнє. І все це лише за один доллар!

„Єдиноутробні брати“ в Об'єднаних Націях: А. В. Вишинський і представник УССР А. М. Барановський.

козаків, але справді вийшла велика монографія про Богдана Хмельницького."

Академик Бартелемі Сен-Гілер читав на засіданні редакції цього журналу розвідку Меріме й вона мала великий успіх. Її було видруковано в I, II, III, IV, V, VI книгах журналу за 1863 рік і в окремій книзі „Козаки в минулому" у 1865 році.

У передмові до своєї праці Меріме зазначав: „Хмельницький, гадаю, є мало відомий поза слов'янськими країнами, хоч він дуже заслуговує, щоб його пізнали. Вибірний вождь нації оточений могутніми сусідами, Хмельницький присвятив усе життя боротьбі за самостійність цієї нації". Мистецько висловлена, клясично стилізація праця Меріме була зроблена свідомо, поважно, з критичним висвітленням Польщі.

В 1869 році Меріме перекладає на французьку мову „Козачку" Марка Вовчка і читає її придворним дамам у Сен-Клю. В тому ж році виходить остання повість письменника „Люкіс".

Вже по смерті Меріме, що наступила в 1870 році, були видані в 1873 році його „Сільські новелі", кращими з яких були: „Джуман" і „Блакитна кімната", а в 1874 році — його листи з передмовою Іполіта Тена, що витримали кілька видань. Творчість Меріме відзначала простота. Життєва правда, яскравість композиції, насиченість і динамічність дії, ясність описів.

Французький народ та інші народи, серед них і українці шанують пам'ять великого письменника. Він залишивши по собі вдячні згадки в українському народі. Ми бачимо в Меріме свого приятеля й прихильника, що знайомив французьке суспільство з Україною і правдиво висвітлював її минуле, схилився перед героїзмом козацьких лицарів і сам про себе з гордістю говорив — я козак!

Газета злочинців

Що злочинці мають великі банди, організовані в міжнародних розмірах, відомо досить давно. Але факт, що кримінальний світ має свій періодичний орган „Тижневик для злочинців", був великою несподіванкою навіть для агентів Інтерполу (Інтернаціональна поліційна організація).

За кілька днів після зустрічі нового 1954 року в одному з нічних льоків бразильської столиці Ріо де Жанейро спалахнула „невеличка" стрілянина між фаховими гангстерами. Троє забитих і кілька поранених залишились на полі бою. Коли ж поліція переглянула одяг жертв бою, вони зі здивуванням знайшли в кишені в одного з убитих найновіше видання газети для злочинців з цілком невинною назвою „Оглядач". Газета ця має 8 сторінок, досить просто налякована без ілюстрацій і звичайно без адреси редакції і видавництва. На першій сторінці жирний надпис: „Після прочитання — негайно знищити!"

Даремно шукала поліція місце друку і мережу кольпортажу цього своєрідного тижневого Фахового часопису. Також спостереження за поштовою шухлядою, поданою в цьому часописі, залишилася без будь-яких наслідків. Очевидно місце ва редакція цього „органу" має надто добру інформаційну мережу.

Зміст цього часопису для злодіїв, вломників, аферистів і подібних їм „шляхетних" професій складається без винятку з коротких вісток і „практичних порад". Якщо бувають інколи названі особи, вони з'являються лише під псевдонімом. Ось деякі приклади:

„Акція збору коштів для нашого друга Люїса, якому залишається ще три роки сидіти у в'язниці Порто Алегре, досягла 11.000 крузеро. Люїсові йде добре, він передає всім привітання і сподівається на перегляд справи". Або: „Судовий захист п. Колібрі буде фінансований з

наших коштів. Наш довірливий адвокат передбачає, що в цьому важкому випадкові є мало шансів на виправдання перед судом". Або: „Чарівна Мінні була раптом заарештована на вокзалі Ріо Прете товари, що їх вона везла з собою, не були знайдені. Ми вимагаємо в цей спосіб дружка Мінні негайно здати ці товари, бо інакше дуже легко може щось з ним трапитись. Чи ми повинні бути ще виразнішими...?"

На останній сторінці цієї вартої уваги газетки знаходяться і відповідні купецькі оголошення: „механік нагадує своїм постійним клієнтам, що на складі є великий асортимент відмикачів, інструментів для в лому, спеціальні апаратури для відмикання грошових скринь і т. д. Все знаряддя і апаратуру можна одержувати без напівки у звичайному місці...". В іншому оголошенні повідомляється, що „організація встановила зв'язки з найкращими адвокатами, які протягом років користуються нашим цільовим довір'ям. Гонорар адвокатам сплачується наперед". Інше оголошення повідомляє: „Організація має кращих довірених лікарів і хірургів, які завжди готові обслуговувати наших шановних клієнтів". Те, що у звичайному часописі повідомляється у формі поліційного репортажу, як наприклад, вбивство, звучить у газеті злочинців „Оглядач" у такій формі: „З шпигункою Панзара ми з рештою покінчили! Вона була знайдена забитою у власному ліжку. Поліція не знайшла жодного сліду. Ми радимо всім тим друзям, які не можуть опанувати свого язика, згадувати раз у раз про Панзаразу."

Так виглядає перший примірник тижневої газети злочинців, що оце тепер потрапив на денне світло і який нещодавно був переданий як найцінніший експонат до Інтернаціонального Поліційного Музею в Парижі.

Ш. Л.

Що бачуть жінки, не дивлячись

Ми сиділи у залі готелю, коли одна дівчина пройшла мимо, обігнула ріг і зникла.

„А всетаки, це була гарна дівчина", сказав я до своєї жінки, що була заглиблена у кросворд.

„Ти маєш на увазі ту в голубій сукні з штучного шовку, розмальованій зеленими й червоними квітами?"

„Тавжеж, вона тільки но пройшла мимо."

„Так" сказала моя жінка, „та у ганчірці з штучного шовку. Коли б вона хоч трохи мала більше смаку, вона не одягла б до неї яснозелений капелюх, та ще й тоді, коли вона фарбована блондинкою."

„Фарбована? Я не зауважив, що вона фарбована."

„Мій Боже, супероксид можна було просто нюхом чути. Я нічого не маю проти легкого мейк-ап, але все це повинно виглядати натурально. Її фарбу ти зміг би встрегати ножем. Крім того, жінка з такими грубими ногами не повинна б була носити лякерки на високих обцасах".

„Вона мені здалася дуже гарною", навважився я додати.

„Ну так, можливо ти маєш радію", відповіла вона. „Я була заглиблена в кросворд і не придивилась до неї дуже пильно. Чи ти можеш назвати мені ім'я президента З'єднаних Штатів Америки з шести літер, яке починається на Т.?"

Мистецтво

КОМПЛІМЕНТІВ

Хто вміє у відповідний час зробити влучний комплімент, може насправді уникнути багатьох непотрібних ускладнень серед свого оточення. Щиро сказана похвала підносить самоповагу іншого і одночасно нашу власну, що також не слід забувати. Вдалий комплімент, якому ми насправді радіємо, залишається незабутнім, а з ним також і людина, що висловила його затримується у приємних споминах. Але трапляється, що добре скомпонуваний комплімент послаблюється зовсім непотрібно через невдале висловлення. Кожен добре знає неприємне почуття від компліменту, який зроблений невчасно або невдало.

Кожний комплімент потребує обдумавня і вправи. Дуже вдалий комплімент сказала видатна актриса Юліт Андерсен великому диригентові Тосканіні після його концерту.

„Вона нічого не говорила мені про те, що я добре диригував — розповідав пізніше маестро — про це я знаю й так. Ні! Вона зробила комплімент про мій добрий вигляд“. Людській природі пригортає особливо радіти з визнання якоїсь прикмети, яка менш кизається в очі. Хто похвалить приховану рису нашої істоти, той здобуває собі нашу симпатію назавжди.

Ми всі горді за наші індивідуальні риси. Помилляється той, хто вважає що робить іншому приємність кажучи йому що в'н подібний до такого то, і такого то, хай навіть це буде якась зірка з фільму. Нам завжди неприємно, коли інші вважають нас за чийогось двійника.

Найбільше впливають компліменти, які підсилюють свідомість нашої індивідуальності. Особливо приємні компліменти подвійні або передані тобто ті, що їх нам переказує третій. Один автор був дуже радий, коли його друг переслав йому разом зі своїм листом, також, листа відомого критика. В цьому листі було повно похвал про автора.

Спонтанні компліменти доходять глибоко до серця, але вони дуже рідко вкладаються, бо залежать виключно від мов моменту. Письменниця Мергері Уельсон подає гарний приклад такого компліменту. У неї працював певний час батлер, який дуже цікавився скульптурою, а особливо любив твори Гудсона Берглама, творця монументальних портретів Вашингтона, Джефферсона Лінкольна і Теодора Рузвельта, висічені у скелі Блэк Гільс у південній Дакоті. Коли одного разу цей майстер завітав до Мергері Уельсон, батлер з великого захоплення розглядав шклянку вина на костюм гостя. Розхвилюваний своєю незграбністю, він намагався вичистити плями серветкою і пробурмотів вибачаючися: „При менше відомій людині ніколи не трапилось би щось подібного зі мною“.

Берглам заспокоїв розгубленого поклонника такими словами: „Цим ви сказа-

Хто говорить, власне?

Це, ти, моя кохана?
— Так, мій любий!
— І ти зовсім сама, кохана?
— Так, любий!
— І твоїй мамі немає?
— Немає, любий!
— О, я хотів би тебе дещо запитати, кохана!
— Прошу, питай, мій любий.
Молодик на іншому кінці дроту тричі зітхнув і тоді з тремтінням заговорив в апарат: — Чи хотіла б, так, чи хотіла б ти... бути моєю дружиною?

— Так, але...

— Ніяких але, прошу тебе, жодних але... Ти розумієш, я маю добру працю, я маю...

— Так, це добре, але...

— Я приглянув уже будинок, чудові кімнати і увесь комфорт, чарівна місцевість. І ціна невадто висока... отже, так, згода?

— Так, розумієш, мій любий, я хотіла б спочатку...

— Прошу, не роздумуй довго. Не муч мене сумнівами. Ти знаєш, як я тебе кохаю. Місяцями я чекав на цей день. Останні ночі я зовсім не спав. Прошу тебе, кохана...

Дівчина на другому кінці дроту

тричі зітхнула і тоді непевно заговорила.

— Так, але хто властиво говорить?... Це ти любий. Михасик?... Петрику?...

Павлику?... Ні, ні, Степан, це ти?... На другому кінці дроту пролунав глухий стукіт слухалка...

ли мені найкращий комплімент у моєму житті“.

Компліменти сказані жартома можуть мати такий самий вплив, як і серйозні. Вони мають ту добру сторону, що не зобов'язують до відповідей. Ці компліменти викликають загальний сміх, а тим самим і симпатію до автора.

Це було в одному ресторані. Біля малого столика сиділи кілька ділків. Коли їм подали рахунок, один сказав до другого: „Гарі, твій мозок складається з самих електронів. Подивись, будь ласка, чи розрахунок правильний — ти ж урожена рахункова машина.“ Це був очевидно комплімент, усі розсміялись.

Хто хоче робити влучні компліменти, той мусить завжди уважати з ким він розмовляє, з жінкою чи чоловіком. Майже усі чоловіки почувують себе неприємно вражені, коли хвалять їхні риси зовнішності. Компліменти про очі або тен обличчя краще робити більш вражливий для цього жіночій статті. Мужчини люблять коли говориться про їх добру будову тіла або сильні м'язи, а жінки, як відомо, радо слухають про їхній вигляд та комплекс почувань про їхню інтелігентність і зрозуміння до інших.

Перебільшений комплімент стає підлабузництвом, яке майже усі вважають не смачним, крім хіба небагатьох дурнів, яким це смачує краще меду. Хто посідає хоч крихту самокритики, відчуває зразу перебільшену похвалу і сприймає її неприємно, як і догану.

В товаристві часто трапляється, що хтось з присутніх у запалі розмови пе-

ребільше похвали. Коли закінчується такий гимндіграбів, наступає, звичайно, важка мовчанка і автор, що так захоплено їх співав, не в стані знайти нову тему, яку можна було б провадити в цьому самому топі.

Відомій людині, яка звикла до особистих похвал, сказати щось таке, що могло б ще раз підкреслити його досягнення є дуже важко. Ми знаємо, як набридає слухати одне й те саме і бути змушеним механічно одне й те саме відповідати. В таких випадках посередній комплімент є добрий вихід, тобто варто сказати цій людині, пересічній своїми досягненнями, кілька слів про його дігей, будинок або його сад чи картини в кімнаті і дати зрозуміти, що ми схвалюємо його смак або звички. Безпосередній комплімент скерований до цієї людини може здаватися йому неширим, тоді коли похвала людей або речей, які він любить, буде безсумнівною.

Безперечно дуже вдалий посередній комплімент сказав один наречений своїй коханій: „я люблю тебе не лише тому, що ти є така, як ти є, але й тому, що ти мене зробиш кращим“. Ці слова ошасливили дівчину більше ніж найкращий подарунок.

Компліменти промощують шлях від людини до людини. Вони можуть допомагати нам усувати незадоволення самим собою і наснажувати до нових досягнень.

„Слова визнання“ — сказав якось один американський філософ, „є найбільше могутні помішниками доброї волі на землі. Д. А.

Смерти немає!

З книги Нормана В. Піль „Сила позитивного думання“

Вже багато років я спостерігаю події, які свідчать про те, що основним принципом нашого світу є не смерть, а життя. Вони привели мене до непохитної віри, що смерті немає і, що наше життя на тому світі є продовженням нашого буття на землі. Коли я дійшов такого висновку, я зрозумів, що цим самим я відкрив найбільш переконливу філософію, яка ошасливила моє життя.

Я мав старого приятеля. Він був схильний до чисто наукового думання, був самоопанованою і реалістичною людиною. Одної ночі лікар покликав мене до нього і повідомив, що хворому залишилося всього кілька годин життя. Діяльність його серця послаблювалась щораз більше і він більше не реагував на ніщо.

Я з'єднався з його ріднею у молитві за вмираючого, але наступного ранку він відкрив очі і за пару днів знову почав говорити, діяльність серця стала нормальною. Коли він знову прийшов до своїх сил, він сказав мені: „Під час моєї хвороби мені трапилося щось дуже дивне. Мені здавалося, наче б то я був десь гев далеко, в гарній чарівній місцевості. Кругом мене було промінясте світло, з'являлися невразні обличчя, що дивилися на мене приязно і тоді на мене найшов ошасливаючий спокій. Так щасливо я ще не почував себе ніколи за ціле своє життя. Я думав: „так повинно бути, коли людина вмирає — і тоді мені спало на думку — можливо я уже вмер?“. Я майже голосно засміявся і сказав сам до себе: Чому ціле своє життя я боявся смерті? Це ось тут є ніщо таке, чого треба боятися.“

— Ти мав бажання жити? — запитав я. Усміхаючись він відповів: „Я цього сам не знаю. Коли б я мав змогу вибрати, найприємнішим для мене було б залишитися в тій гарній місцевості“.

Що це було? Галлюцинація? Сон? Візія? Я думаю, що нічого з цього всього. Минулих років я розмовляв з багатьма людьми, які стояли на „порозі“ життя і смерті і мали змогу туди заглянути, вони всі однаково оповідали про красу, світло і спокій, що я не сумніваюсь, що саме це вони бачили.

Одна жінка з моєї громади оповідала

мені про свою тітку, чоловік і троє дітей яко загинули під час пожежі дому. Тітка при тому дістала сильні поранення, але ще жила три роки. Коли вона лежала при смерті, на її обличчі різко розлився блиск. „О, як все це гарно! сказала вона. „Ви всі йдете мені на зустріч. Струсіть мені подушку і дайте мені заснути“.

Американський радіопромоуер Артур Годфрей оповідає із своїх чтія перебування на морі наступне: однієї ночі він став на своїй койці, коли раптом біля нього повстав батько, простягнув йому руку і, усміхаючись, сказав: „до побачення мій сину!“ Годфрей відповів: „До побачення, батьку!“ Пізніше він дізнався про смерть свого батька, який вмер точно в той час, коли він його „бачив“.

Покійний др. Рувус Джонс, один з визначних мужів Америки, мав сина, якого він боготворив. Під час переїзду доктора Джонса до Європи хлопець захворів. Коли ж батько, в ніч перед прибуттям до Ліверпулю, лежав у своїй каюті, його напав якийсь невразний і безпричинний сум. Тоді йому здавалося, — як він розказував, — неначе Бог бере його приязно у руки. Його серце було сповнене глибоким спокоєм і почуттям душевної пов'язаності із своїм сином. Зійшовши в Лівердулі на землю, він отримав вістку про смерть свого сина. Він помер саме у той момент, коли доктор Джонс почував себе так близько до нього і свого Бога.

Моя мати була чудовою жінкою; її вплив на мене діяв до кінця мого життя більше, ніж усе інше. Вже будучи дорослим я використовував кожну нагоду, щоб поїхати додому, побачити її. Це знову й знову було зворушливим переживанням.

І коли вона — в розквіті літа, — вмерла, ми поховали її земні рештки на гарному малому цвинтарі перед містом, в якій вона жила ще дівчиною.

Настала осінь і раптом мене охопила туга за своєю матір'ю. Без неї я позував себе цілком самотнім і одного разу я зібрався відвідати її могилу. Був холодний день і небо висіло сірою масою. Я штовхнув старі залізні ворота цвинтару і, коли я йшов до горба могили, в'яле листя

шелестіло під моїми ногами. Після того, як я деякий час самотній і сумний сидів на могилі, розійшлися хмари і пробився промінь сонця.

Тоді удалося мені, неначе вона говорить до мене. Жодного сумніву: я чув її слова ясно й виразно. Її любий голос звучав везмінно, як і в старі часи. Вона сказала: „Що ви живі шукаєте між мертвими? Мене тут немає. Я, як завжди, перебуваю з тобою і з моїми іншими коханими“.

Мені стало сонячно ясно і я був сповнений чудового почуття щастя. Я знав, що те, що я там чув, була правда. Я встав, і коли я поклаш свою руку на надгробний камінь, я зміг його бачити тим, чим він був: місцем спочинку смертних останків померлих любимох. Але вона, ця велика й сильна душа завжди з нами і з іншими дорогими їй особами.

Новий заповіт вчить про невмиручість душі. Він описує, як розп'ятий Ісус з'являвся своїм учням багато разів, знову зникав і наново з'являвся. Цим він хоче нам сказати, що він завжди між нами, хоч ми його більше не бачимо.

Мистичні з'явлення, що деякі із нас пізнають і сьогодні, відкривають лю саму правду: Він є близько нас. Чи він не сказав: „Ви повинні теж жити бо я живу“. І іншими словами: наші кохані теж, які вмерли в цій вірі, постійно оточують нас і в певний час приходять до нас, даючи нам вітху.

Біблія дає нам і інші знання, які ведуть нас до відповіді на велике питання: „Що стається з людиною, коли вона залишає цей світ?“ Тут ми знайдемо також мудре слово про те, що знання тих правд можна осягти тільки через віру. Філософ Генри Бергсон каже, що найпевнішою (дорогою) до правди є внутрішче пізнання, тобто, висновками розуму досягається тільки певного пункту — тоді погрібно зробити „смертельний скок“. Коли людина зовсім ясно й просто „знає“ правду — тоді цей ошасливаючий стан досягнуто.

Я не маю жодного сумніву, що до глибоких правд, з якими треба поводитися дуже обережно. Я вірю міцно в те, що після смерті життя продовжується. Явище „смерть“ перебуває — я так думаю — між двома світами: між тим світом, в якій ми живемо і другим світом, в кому ми житиме далі. Вічність починається не з смертю, бо наше земне буття вже є її частиною. Те що змінюється є тільки формою того, що ми називаємо життям і вона змінюватиметься тільки на краще — це моє міцне переконання.

Відповіді до „Яким вважають вас інші?“

Подаємо наступні „правильні“ (враховуючи ваші уподобання) відповіді на наші запитання з сторінки 16. Порівняйте ваші відповіді з поданими нижче і відзначте собі за кожну вашу тотожну відповідь один пункт. Чим більше цих пунктів, тим більше ви маєте шансів подібатися іншим. Коли ви не досягнете найбільшої кількості (25), це ще не є підстава вважати себе несимпатичним (ною) для

інших. Вже з 17 пунктами можете себе вважати цілком симпатичним членом суспільства.

1. Ні	6. Так	11. Ні	16. Ні	21. Ні
2. Ні	7. Ні	12. Ні	17. Ні	22. Ні
3. Ні	8. Ні	13. Так	18. Так	23. Ні
4. Так	9. Ні	14. Ні	19. Ні	24. Так
5. Так	10. Так	15. Ні	20. Ні	25. Так

За кулісами

червоного двору

Продовження з стор. 10

тах) і, як шлюбний подарунок за голос Єлени та вірну службу Маленкова, офірував їм палац князя Голіцина біля Москви. Від того часу кар'єра Єлени була забезпечена, вона стала зіркою Московських театрів.

Боротьба за славу і ласку диктатора

Кар'єра Єлени, проте, похитнулася 1938 року, розповідає секретар Маленкова А. Мартинів, що утік до Данії і там розкрив багато таємниць червоного двору. У той час до Москви прибув новопризначений шеф таємної поліції Лаврентій Павлович Берія і з ним його дружина, чорноволоса елегантно-витончена Тамара, відома актриса Тифліського театру. На одному вечорі у підмосковській дачі Сталіна, господар попросив Тамару заспівати йому старих грузинських пісень. Після доброї чарки кавказького вина, Сталінові дуже сподобався грудний альт Тамари та, ще до того, вона співала пісень таким акцентом, яким говорив сам диктатор. Захочення було величезне, диктатор почував себе ніби малим хлопцем. Він голосно заявив, що Тамара співає набагато краще, ніж Єлена Маленкова. Цим Сталін підписав смертний вирок Єлені. За короткий час Тамара Берія зійшла новою зіркою на фоні московських театрів.

Єлена мусила відійти на другий плян. Проте, вона чекала свого нового шансу.

1942 рік... Советська держава валиться. До Москви підступає ворог. Советські вожді шукають виходу у патріотизмі росіян. Мистецтво мусить стояти на службі війни. У театрах ставляться виключно патріотичні п'єси. Соціально замовлення усім митцям — патріотизм.

У цей неспокійний час Єлена здобула для себе першу роль в новій опері композитора Глієра. Опера йшла прем'єрою у Большому театрі. Єлена перевершила саму себе. Суцільним тріумфом зустріли її глядачі.

Проте, цей успіх був дуже короткий. Уже на другий день після прем'єри Щербаків, близький друг Берії, передав політбюрові рапорт

про антисоветський виступ композитора Глієра. Опера написана під буржуазними впливами а головну роль жінки легкої поведінки взяла на себе дружина відомого партійного функціонера. Негайно опера була знята, а композитор висланий. Коли Єлена спробувала заступитися і перешкодити забороні опери за допомогою свого чоловіка, вмішався сам Сталін. Він хотів спокою та щоб його функціонери займалися війною а не суперництвом своїх жінок. Обі актриси одержали наказ від Сталіна відійти від сцени і замешкати поза Московською на їхніх дачах.

Запізніла помста

Довго прийшлося Єлені мріяти про помсту над своєю найбільшою і небезпечною суперницею. Аж у жовтні 1948 року пробила її година.

Над Чорним морем, між Сочі і Гаграми розгашовані блискучі вілли та палаці советських володарів. Цілий район герметично замкнений. Великі відділи МВД'істів оберігають партійних вождів від безмежної любові їхніх вірних підданих. Без спеціальної перепустки сюди ніхто не сміє ступити. І на цьому побудувала Єлена свій плян помсти. Десять кілометрів від її резиденції лежить палац Берії. Єлена знала що Тамара Берія часто у своєму розкішному лімузині привозить до

себе мистців з Тифлісу, Баку або Сочі та що ці гості не мають жодних перепусток. А це заборонено під найсуворішою карою. Проте, хто із вартових мав відвагу затримати авто жінки шефа поліції?!

Саме в цей час командував охороною району полковник Круглов, брат близького друга Маленкова і який, очевидно, недолюбував свого високого начальника. Словом, він пішов на підмовлення Єлени.

Якось о півночі, під претекстом, що сподіваються приїзду Сталіна, Круглов зарядив загальну перевірку документів усіх осіб, що перебувають на терені забороненої зони. Підчас перевірки було виявлено і заарештовано в домі Берія темноокого красуня — фільмового актора і колишнього князя Василя Думбадзе. А головне, що цей екс-князь до того ж лічився на чорній листі МГБ. Йому закидали колись участь у протибільшовицькому повстанні у Грузії, а крім того знали, що він мав зв'язки із діячами західного фільмового світу.

Цим разом Єлена перемогла. Сам Сталін дав наказ Тамарі Берія негайно покинути заборонену зону і більш ніколи там не появлятися. Після цього, говорять, Берія розійшовся з дружиною, інші твердять, що ні. У кожному разі тепер вона уже не конкурент для Єлени, Тамару заслано на Сибір до концетраку.

Закінчення на сторінці 31

На паркеті царського палацу. Сучасні спадкоємці імперії, її червоні велможі з „супругами“, з ліва на право: Вішинська, сам Вішинський, Мслотов і його „дражайшая половина“. Вони поєднують елегантні одяги оздоблені коштовностями і.. пролетарську ідеологію.

АТОМНА ЕНЕРГІЯ

(Закінчення з 4-ої сторінки)

У Британії є щонайменше два, а можливо і більше, продукуючих і два дослідчих реактори. Британія вживає атомову енергію для ogrівання мануфактурних фабрик і до- мів. Тепер, в м. Колдерголь у Камберлянді, Британія будує реактор, який призначений для продукування електричної енергії на продаж. Голова британської атомно-енергетичної програми заявив, що Британія сподівається з часом видобувати більше електричної сили з атомів, ніж з інших джерел.

Канадійські реактори розташовані на річці Чок, коштують 30 млн доллярів. Іх є два, включаючи найсильніший в світі дослідчий реактор. Крім того 40 млн дол. видається на ще сильнішу будову. І Канадійський уряд запросив індустрію допомогти фінансувати атомову фабрику. Канадійці надіються закінчити цю фабрику на протязі п'яти років.

Інші країни чимало відстають від Британії і Канади у добуванні атомового матеріалу, але не в знаннях, як це робити. Франція має два малих реактори, які продукують атомову енергію; два інших будуються. Голландія і Норвегія управляють разом одним реактором, плянують побудувати ще, кожна по одному. Швеція і Бельгія, обі, будують дослідчі реактори. Для менших країн затримка тільки в коштах.

Але в той час, коли Сполучені Штати Америки і Росія сконцентрували свою увагу на атомній зброї, менші країни зосереджуються на дослідженні атомової енергії для мирного використання.

Для Європи атом дає надію позбавити її від нестачі енергії, яка ясно накреслюється в майбутньому. Вчені вважають, що потреба в енергії переганяє людські можливості продукування її з нормальних джерел. Один дорадник американської атомно-енергетичної комісії оцінює, що в наступних 100 років світ зужив енергії у 37 разів більше, ніж її зужило людство від народження Христа.

Недостача енергії в Європі є багато більша, ніж в Америці. Європейська енергія коштує дорожче. Запаси вугля зменшуються. Нафту мусять ввозити. Навіть багаті водяною енергією Швейцарія і Скандинавські країни, вважають, що межі водяної енергії, яку вони можуть добувати, вже недалекі. Європейські країни створили спілку, щоб розвивати атомову енергію для силового господарства.

Європейська спілка для розвитку атомового дослідження має 12 членів що зв'язані формальною умовою, підписаною у липні 1953 р. Ця умова створила Європейську Раду атомних досліджень. Теперішніми членами Ради є Велика Британія, Франція, Західня Німеччина, Бельгія, Голландія, Швеція, Норвегія, Данія, Італія, Швейцарія, Греція і Югославія. Через зв'язки британської спільноти народів Англія представляє інтереси Австралії і Канади.

Ця спілка, яка є подібною до запропонованої президентом Айзенговером, дійсно працює останніх 3 роки над початковими проблемами. Вони виникли на пропозицію американця І. І. Раб і який отримав нагороду Нобеля за 1950 рік.

Метою європейської спілки є не продукування атомових матеріалів, а їх дослідження. Вона не плянує будувати атомові реактори, а лише опрацьовує інформації, отримані від наявних реакторів чотирьох членів — Британії, Франції, Норвегії і Голландії. Два інших члени, Бельгія і Швейцарія будують власні реактори.

Лябораторія для європейської спілки вже будується біля Женеви. Її устаткування включає атомний розбивач. Він буде в 10 раз сильніший від подібного типу, який тепер працює в лябораторії комісії атомової енергії в Брукгавен на Довгому Острові (Long Island). Біля 50 експертів атомового дослідження вже працюють півтора роки, обмінюючись інформаціями, потрібними для будови Женевської лябораторії. В цій лябораторії молоді європейські вчені будуть проходити вишкіл. Результати дослідження будуть доступним для всіх країн включаючи Америку і Росію.

Початковою метою європейської спілки було зламати американсько-російсько-бритійську монополію. Проте британці все таки самі приєднались до спілки. Пропозицію Айзенгауера вітала більшість науковців цієї групи, як крок, який приведе Америку до вільного обміну атомовими інформаціями для мирних цілей, незалежно від того, чи Советська Росія буде співпрацювати чи ні.

Світова спілка, запропонована тепер президентом Айзенгауером, як нове наближення до проблеми атома, створила надію на скоре досягнення доби, коли атомової сила буде приступна для всіх. Європейці вважають, що ССРСР не зможе залишитися поза спілкою і тим самим дати Америці змогу очолити керівництво у світовій спілці. Коли Росія й відкине плян, то все ж таки малі нації сподіваються, що Сполучені Штати Америки розвинути використання атомової енергії для мирного прогресу цілого світу.

НАЙКРАЩИЙ ЛІК

Багата пацієнтка надокучала своєму лікареві різними вигаданими хворобами — але добре платила йому за турботи. Нарешті, він вислав її лікуватися мінеральною водою, давши рекомендаційний лист до свого приятеля, тамтешнього лікаря.

Цікава дама заглянула до листа. „Дорогий колего,— писав лікар,— разом з листом посилаю до Вас гуску, що несе золоті яйця. Вона почуває себе найшасливішою тоді, як їй вищипують пір'я. Я вже робив це довгий час—пошипайте трохи й Ви“...

Лист був найкращим ліком для багаті дами.

Переяслав

і

сучасність

Нью-Йорк Таймс
до 300-ліття
переяславської
умови

Відзначаючи советське святкування 300-ліття переяславської умови, у недільному виданні за 17 січня Нью-Йорку Таймс умістив цю мапу, яка подає національний склад ССРСР. В підтексті до мапи коментатор підсоветських справ часопису Гарі Шварц пише: „Тепер є ясно, що спроби Лавренгії Берії останньої фесни виступити проти традиційної політики русифікації національних груп були вжиті для підтримки власної сили. З часу його чистки стара політика русифікації була широко відновлена...” **На думку коментатора святкування переяславського договору зумовлене намаганням придушити викликані Берією сили.**

Складачі цієї мапи мали великі труднощі в намаганні бодай наблизитися до правди, встановлюючи кількість кожного народу в ССРСР, бо советські данні неповні, фальшиві, а останні роки советські джерела подають скупі відомості про кількість населення і то з явною тенденцією штучно збільшити кількість російського населення. Тому й ця мапа містить в собі неточності. Наприклад, подано що росіяні є 107 мільйонів, але такої кількості не подає жодне советське джерело. Найвищу кількість росіяні (99.019.9) подано згідно з переписом 1939

року. У число росіяні включено сім мільйонів козаків, які сформувалися як окремий нарід і які мають за собою не меншу історію боротьби з московським централизмом ніж інші неросійські народи. В європейській частині ССРСР за переписом 1926 року росіяні склали 34,3 відсотки населення. Г. Шварц подає що в ССРСР живе 2 мільйони жидів. А в найновішому советському довідникові (Страви міра, Москва, 1946) подано що жидів є більше трьох мільйонів.

В опублікованих 12 січня советською пресою тезах про 300-ліття „воззеднання України з Росією” гориться: „Після воззеднання всіх українських земель Сов. Україна стала однією з вайбільших держав Європи. Українська ССРСР зараз нараховує більше 40 мільйонів осіб населення.”

Згідно з переписом 1897 року росіяні було 55673 тис. (43,30 відсотки), українців 22415 тис. (17,41 відс.) За переписом 1939 росіяні було 99 млн. (58,41 відсоток) а українців 28 млн. (16,56 відс.). Навіть враховуючи ці фальшиві данні після приєднання до ССРСР нових територій (Західної Білорусії і України, Буковини, Закарпаття, Басарабії прибалтійських держав, Прусії, міста Кевітзбергу, вуральських островів і Камчатки) кількість російського населення в ССРСР являє виразну меншість.

Жак Фаз радить жінкам

Жак Фаз та його моделі

Колекції що її демонструє Жак Фаз безперечно є одні з найкращих у Парижі. Цей 39 річний творець мод почав 1937 року працювати як службовець у одній з великих паризьких фірм мод. Його екстравагантність та шарм і мистецькі здібності дали йому змогу швидко стати самостійним підприємцем. Мистецький смак Жак одержав ще від свого прадіда Рене Мориса Фаз, що був відомим малярем краєвидів, та своєї прабабки Кароліни Жорж, яка рисувала моделі для короливи Євгенії. Перед війною кар'єра Фаз швидко розгорталася, проте війна перервала його успіхи.

Після закінчення війни Жак знову повернувся до свого фаху і розпочав у двох кімнатах на Рю де ла Бетьє демонстрацію колекцій. Коло його замовців швидко розросло і в малих кімнатах стало тісно. Тоді Жак демонстрував свої манекени просто у дворі, за що сердилась консьержка.

Тепер він займає двоховерховий палец на Авеню П'єра I. Працює у нього 600 співробітників і він щодня приймає у своїх покоях найвидатніших та найкращих жінок зі всіх континентів. Цей білявий француз має свій спеціальний смак і стиль, що відбивається на цілому його оточенні.

Недавно Фаз енергійно пропагував тип жінки-хлопяти, але останнього часу він вимагає високих і повних грудей для модерної жінки. Його сукні надзвичайно вузькі в талії, випукло обгортають верхню частину жіночої фігури.

Його післяобідні коктейльні сукні звичайно мають високий і широкий пояс, що він його називає „поясом—кюре“ (кюре—парох). Для такого пояса, у кожному разі, потрібна дуже вузька галія.

Прекрасні вечірні плаття мають широкі важкі спідниці але ширива збирається назад.

Капелюшки рекомендує Фаз маленькі, виські, озашеві прямо над чолом, дуже с-ромного стилю, лише веселе перо, довге і помітне, повинно надзвати шикучо ресняному головному прикриттю

Марк Твен сказав: „Класика — це речі, що їх усі хвалять, але ніхто не читає“.

Десять законів елегантної жінки

1. Оляг мусить бути простий. Простота це основа доброго смаку.
2. Волосся треба дуже старанно плекати. Непотрібно завжди причесуватись за останньою модою, волосся повинно відбивати індивідуальність жінки, але має бути елегантне, блискуче і виплекане.
3. Черевики якнайпростіші, отже: однофарбні лодочки з будьякої шкіри. Не має бути жодних блискучих оздоб, вирізованих пальців або п'ят, жодних ремінців.
4. Непотрібні зайві оздоби. Шарфи, клямри, маленькі кишенькові годиннички, великі кульчки та корсажі можна собі подарувати. Треба носити тільки те, що невідмінно потрібне.
5. Краще бути сдягненим простіше а не навпаки, щоб не виглядати перевантаженим.

6. Кращі та привабливіші речі залишати для вечорів. Бо це можна доводити простотою до крайности. Наприклад: на коктейль або на прошений обід з'явитися в пульвері та суконній спідвиці. Дуже важливо підбрати відповідний одяг.

7. Нарядний та модерний мусить бути капелюх. Проте він не може відвертати увагу від обличчя, волосся і плаття. Якнайпростіший капелюх є найбільш ефективним.

8. На вечір краще носити звичайно короткі сукні. Довгу сукню належить сдігати для великих нагод: сята бавкети, бали.

9. Рукавички мусять бути однофарбні, без плям і дорогі.

10. Також і у коштовностях мусить бути багато простоти. Ляйтмотив для жінки, що має справжні бриліанти, це не перевантажувати себе ними. Якщо немає засобів сдігнути справжню коштовність, краще обмежитись на маленьку річ, ніж одягати фальшиві різні кольє із блискучого скла. Єдина емітація, яку кожна жінка може спокійно одягти в більшій кількості, це перли.

Фігура й одяг

Як виглядає ідеальна фігура?

За найновішими правилами краси обсяг грудей повинен приблизно відповідати обсягові клубів, — а талія на 25-30 сантиметрів менше. Коли жінка, наприклад, в найширшому місці навколо грудей має 98 сантиметрів то і клуби повинні вносити також 98 смт, а талія 73. Крім того, цілу постать жінки слід ділити на 4 рівні частини: 1. міряйте від підлоги до колін, 2. від колін до клубів, 3. від клубів до грудей і 4. від найвищого місця грудей до проділу голови.

Якщо пропорції вашого тіла не відповідають ідеалові краси, ви мусите за допомогою креслур підгравити їх. Так, враховуйте добре ваші нестачі і підкреслюйте зручно ваші позитиви.

Як основу маємо деякі оптичні розважання. Перерізна лінія виглядає завжди коротшою ніж рівна, прилягаючі плаття без пояса (однофарбне з продовженими швами) завжди звужує і підвищує більше ніж сукня з двох фарб і з поперечними полосами, кокеткою та поясом, (продовжний виріз коло шиї також, робить фігуру стрункішу ніж круглий)

Якщо ваша талія струнка,

не заховуйте її під светром або жакетом що рівно паде. Якщо у вас помітні жирові складки, носіть верхні плаття із корсажем, подібним на блузку, а ніколи облягаючим. Взагалі — вільніші плаття роблять круглі фігури стрункішими.

Запам'ятайте, що світлі фарби та блискучі матеріали роблять товстішою фігуру, Круглим жінкам рекомендується темні тови і матові матеріали. Важкі матеріали, наприклад, твід та фляш виглядають завжди товстішими. Джерсі і трикотаж облягають фігуру і легко видають повноту.

Якщо у вас струнка і висока фігура,

будьте раді та горді! Скільки жінок заздять вам та вашій го статі! Проте, не підкреслюйте вашої височини довгими сукнями, високими капелюгами та тонкими високими каблучками понад 5 смт. Краще носити широкі пояси або шарфи, пальта з двома рядками гудзиків довжиною з три чверті й довгі жакети. Носіть великі кишень та баскінки, якщо дозволяє цього мода, широкі капелюхи, високі комі. Закінчення на 31-й стор.

Сумівська молодь працює і творить. На фото. кінооператори „СУМ-Фільм“ фільмують команди пости першого зв'язу сумівців у ЗДА. Посередині (підніс руку) В. Коваль, організатор „СУМ-Фільм“.

СУМ-ФІЛЬМ

За кулісами

червоного двору

Закінчення зі сторінки 27.

Останнього часу Елена Маленкова відійшла від театру. Дехто каже, що вона потовстіла і не може виступати. Тепер вона працює доцентом театрального мистецтва при Московському університеті ім. Ломоносова.

Вона „ферст леді“ і зразок модерної жінки в Советському Союзі. Друга з ряду йде Ольга Жемчужина-Молотова. То вона зорганізувала промисловість парфумерії й косметики в Советському Союзі. Вона також править за велику даму і, як дружина більшовицького дипломата, виступає поруч з жінкою Вишинського на всіх бенкетах та балах підчас різних міжнародніх політичних нарад і конференцій на Заході. Звоїми багатими туалетами вони дивують Західній світ, хоч кожен знає, що жінки в Советському Союзі не мають сорочок.

П. С.

У суді

Суддя до підсудного: Чи ви вже були коли суджені й засуджені на кару арешту?

Підсудний: Так, але це дуже давно, вже минуло 12 літ тому.

Суддя: А що ви робили й де перебували від тоді й до цього часу?

Підсудний: Відбував ще тоді приречену кару.

Конгреси і з'їзди української молоді, маніфестації проти поневолювачів України, документальні фільми про злочини Москви в Україні, мистецькі виступи чи концерти, як також реклама українських підприємств або інформативні фільми про „Союзівку“ чи інші надбання українських церковних та світських організацій — все це може бути відтворене у фільмі і показане по всіх наших громадах у ЗДА і в Канаді.

Такі фільми органічно пов'язуватимуть українську спільноту, бо триматимуть її в курсі справ всього нашого життя. Кожна значніша подія може бути зафіксована на плівку і в майбутньому становитиме історичну вартість. Для цієї мети управа СУМА створила „СУМ-фільм“, що розгортає працю на терені ЗДА і Канади

Фігура й одяг

Закінчення

ри і чотирикутно вирізані біля шві сукуві, або кокетки, широкі спідниці — коротко, усе що перерізає лінію та сувро заборонене для малах жінок.

Велике каро, широкі полоси, великі квіти добре будуть вам відповідати.

Якщо у вас фігура мала і округла,

не робить з того трагедії, бо дещо фантазії допоможе вам це зрештешувати: злегка прилягаючі сукуві без поясів, односторонні не надто вузькі костюми, вузькі трохи довші спідниці, згори до низу защеПЛені сукуві, високі каблукки, вузькі або зовсім жодні пояси, малі ручні торбинки та маленькі капелюхи — це все, що прикрашатиме вас.

Уникайте великих узор'в, широких полос, важких або блискучих матеріалів широких капелюхів, широких спідниць і визьких каблукків. Уникайте воланів усякого роду або інших зайвих оздоб, бо це лише підкреслює вашу фігуру; також широкий реглан, пелерина не для вас.

Якщо у вас надто повна груди,

тоді носіть блузи подібні до чоловічих сорочок із продовгастим вирізом, малі відвороти, що ідуть аж до талії, жилетоподібні сукуві корсажі, свіжі пікейні гарнітури, продовжні шви. Усе у продовжному напрямку до талії.

Шийте легко-кльошові спідниці, щоб це було противагою до вашої верхньої частини тіла, але ніколи не носіть широкіх спідниць. Також широкі пояси, різнобарвні узорі і широкі рукави підкреслюють те, що ви бажали б прикрити.

Якщо у вас широкі клуби,

не одагайте: суков'в з опалими раменами, маленькі шапочки на голову, великі ручні торбинки, рюші та драпіровки. Що простіше і гладше лінії клубів тим краще. Спідниці, які поволі ширшають вниз — добрі для в'зшої фігури, вузькі облягли, натомість — ні.

Неодмінно носіть подушки на раменах, де лише можна, уникайте регланів і крою кімово. Підвищені рамена стають в противагу до ваших клубів.

Моя жінка зовсім інша

Нещодавно у потязі знов зайшла мова про жінок. Один молодий чоловік поруч мене розповідав, що нещастя з його жінкою полягає в тому, що вона нічого не може залишити лежати там, де воно саме знаходиться. „Вона завжди переставляє все знов на попереднє місце“ — говорив він. „Наприклад, щочора я присуваю настільну лампу трохи ближче до свого крісла, щоб мати більше світла при читанні, але кожного ранку вона ставить лампу знову на старе місце. Вона твердить, що лампі належить там стояти. А коли я питаю чому, вона відповідає, що її місце є саме там“.

„Моя жінка“, всгавляє інший чоловік, „без вагання переставляє всі меблі. Вона завжди хоче випробувати, як мебля виглядає на іншому місці. З-за безперервного переставляння меблів я ледве якусь ніч можу добре виспатися. Звичайно меблі пересуваю я. Одного вечора вона, скажім, встановила, що мала софа стоїть не на місці. Вона хотіла б радо подивитися, як вона виглядатиме біля каміну. Оже, я пересунув клавир в другий кінець кімнати, поставив стіл на місце, де звичайно стоїть радіо, і перетягнув диван на передпокій. Ледве я знову вирівняв килим, як вона знайшла, що було б багато краще поставити малу софу у кімнаті на піддашші. Я був так стомлений, коли спотикаючись вибрався на верх, що найкраще було б мені впасти на ліжку, коли б воно там знаходилося. Але очевидно після обіду вона поставила його десь інде.“

Щобільше я слухав їхніх розмов про своїх жінок, тим ясніше ставало мені, який я в цьому відношенні щасливий. Моя жінка не робить нічого такого, що інших чоловіків приводить до божевілля. Вона не упускає на землю рукавиці в ресторані, коли встає щоб їти; вона нічого не вирізає з газети доки я ще не мав нагоди туди заглянути і вона не вішає сушити свої найльонові панчі в лазничці. Коли вона одержує листа, вона не тримає його хвилинами в руці, розглядаючи почерк на конверті, і не бурмоче незрозуміло перед собою: „Хто б міг це мені писати?“ І коли розповідає дотеп, вона не комкає головні моменти.

Я дуже радо беру її з собою в авто, бо вона завжди швидко одягається. Вона не потребує ще раз вертатися, щоб перевірити чи виключена праска. Вона покладається на автомату і ве говорять, що п'ять хвилин: „Я відчуваю, що ми повинні були завернути раніше“, або: „Чи не думаєш ти, що краще нам зупинитися і запитати дорогу?“

При закупках вона швидко знаходить те, що шукає і завжди платить готівкою. Нещодавно я дав їй грошей, щоб вона купила собі капелюх. Я, навіть, отримав решту!

Моя жінка має ще й інші чудові

здібності: вона завжди пунктуальна коли ми про щось домовилися. Чоловік завжди є таким, хіба що в останню хвилину трапиться щось важливе, як наприклад, зустріч з старим приятелем і коли вони заскочуть на хвилину до кав'ярні, щоб відзначити цю подію парою келішків. Але жінці інколи потрібно 2 години, щоб обміняти один метр стрічки в той час, коли її чоловік чекає терпеливо на дворі. „Справа не в часі, який вона потребує“, довірився мені один чоловік, „нехай вона хоч не пугала б після того, як вона все таки прийшла: „Ти мусів довго чекати?“.

Статистики показують, що пересічно одружений чоловік половину свого життя десь чекає на свою жінку. Або він чекає щоб скористатися телефоном, в той час коли його дружина розповідає своїй подрузі Марії, що якраз сьогодні їй сталося щось надзвичайне. Вона йшла по головній вулиці — чи це була бічна вулиця? — у всякому разі вона обигнала ріг вулиці і наткнулася на Олену, яку вона вже рік не бачила, вона виглядала страшно, на десять років постаріла, а ні, яке вона мала убрання — її чоловік певно почав знов пити, бо інакше це було б неможливим. Як би не було, але вони їли разом в малому льокалі, де вони недавно вже раз були, ні, ні, не там, в другому, його назва зараз прийде на пам'ять — у всякому випадку...

Або він стоїть на верхньому щаблі драбини, тримає супроти стінки важку картину, а жінка стоїть посеред кімнати, притискає щиколотки до перенісних зубів вдумливо каже: „Дорогий, ще трошки нижче“, або „Ні, трохи вліво“, або „Все ж таки спробуй ще раз на старе місце“.

Ні моя жінка не є такою, благослови її Господь! Ніколи вона не бере мою бритву, щоб стругати фарбу з вікон у підвалі. Вона й у сні не подумала б викинути геть мої рибальські штани. Вони ніколи вночі не лякається: неначе б то вона чула, що внизу у будинку хтось вештається. І Вона завжди має свою хустку до носа і не потребує випозичати мою.

Я взяв би вас сьогодні увечері радо додому, щоб ви познайомились з моєю дружиною і її дуже доброю кухнею. Я не потребував би говорити їй наперед, що я вас приведу, бо вона не втратила б рівноваги, навіть коли я несподівано привів на вечерю пів десятка друзів. Їй не шкодило б також, що вже досить пізно, бо вона завжди тримає все теплим на плиті. Після вечері вона не попросила б допомогти їй. Ми лише повинні б були дати їй звати, коли б нам знов захотіли щось випити.

Я думаю ви погодитесь зі мною, коли я запевнятиму, що на цілому світі не має кращої жінки.

Бо випадково я неодружений.

К. Ф.

У Голівуді мінються будинки, наче сорочки

Якщо Голівудська зірка забажає купити новий будинок, вона іде до містера Ал Герд. Саме тому Ал зрєсив за 5 років цілий маєток. Голівудські зірки мінються свої будинки як ми — сорочки.

При кожному розлученні потрібний новий будинок, краще мовити, два будинки, по кожному для колишнього партнера подружжя. До того, багато фільмових зірок мінються свої будинки за сезонами або залежає від прибутків з фільмового гонорару.

Ал знає кожну вілу фільмових зірок у фашенебельних районах Лос Анжелеса, як Гольмбі Гіллс, Бел Аір, Brentwood або Беверлі Гіллс. Деякі з них є, властиво, замкнені райони з приватними вулицями і приватною поліцією.

Свою кар'єру Аль почав з маленької бульварної газетки в Голівуді. Ця газетка подавала відомості про одруження і розлуку голівудських зірок, про їхнє інтимне життя і наперед повідомляла, які подоувні пари стоять перед розлукою, або які подружжя ймовірні. Але фільмовий маклер хатніх справ повинен мати свій нюх і розуміти, який смак матиме той чи іншай голівудський промінент у наступному сезоні. Часто самі зірки не знають, як їй будинок повинен виглядати.

Жанет Кейвор купила віллу в еспанському Банчо-стилі. Незабаром вона подорожувала зі своїм чоловіком по Африці і нара змінила смак на стиль Нілу.

Грета Гарбо бажала мати будинок цілком відокремлений від зовнішнього світу. Після довгих розшуків і розмов вона зрештою погодилася з пляном архітекта. Пізніше вона, якимось, подявилася через свої темні окуляри на один далекий будинок в околицях Лос Анжелеса, зараз же вона змінила весь свій план і проєкт архітекта був забракований.

Ріта Гайворт якось забажала вселитися у невеличкий будинок. Вона залишалась там лише три дні і тоді ра-

зом з Алі Кханом обжила усі палаці від Івді до Рів'єри.

Добрим клієнтом Ала був співак Франк Січатра, який з кожним сезоном купував новий будинок. Зрештою він вирішив остаточно вселитися у невеличкий палац з 14 кімнатами, з театром, баром, ванною кімнатою і т. д., але саме тоді він зустрів Еву Гарднер і з палаці залишилось лише його колишня дружина Нансі.

Директор Метро Голдвін Норман Таврог кожні два роки міняє свої будинки. Він купив віллу у французькому коловізьному стилі потім віллу в Соні Геві, потім будинок у Беверлі Гіллс. Тоді йому прийшла нова ідея: усі помешкання будинку повинні бути в два рази більші: коли він піднімається о шостій годині ранку, його дружина хотіла б ще спати. Цей вастрій Таврога коштував багато грошей іншим чоловікам у фільмовій метрополії, бо їхні жінки знайшли цю ідею чудовою.

Театральний директор Ірл Кэррол наказав збудувати у своїй пивниці мармурові лазні й камери для масажу такої величини, що в них можна було б умістити цілий гарем. Він пояснив своєму будівельному майстрові, що його дівчатка потребують ці процедури аби тримати гнучкими свої члени. Після його смерті будинок був проданий за суму, яка в кілька разів менша, ніж ті гроші, які він уклав у перебудову будинку.

Бетті Гаттон—одна з небагатьох голлівудських зірок, яка з новим чоловіком залишається у старому будинку. Інші не бажають жити в любовних тенетах їхніх попередників. Найбільш улюбленим архітектором фільмових зірок вважається Бартон Шуг. Його будинки це суцільне шкло. Шкло з усіх сторін і усіх форм: в'ругле, шліфоване, з яскравими фарбами.

Інша проблема при такій великій потребі на нові будинки, це нестача місця. Наявні райони цілком забудовані. Тому тепер повинні пристосовувати будівельні площадки незручно розташовані, що пов'язано з великими вдатками. Дуггер Рогерс повинен був зрізати цілий віс гори, щоб побудувати собі будинок. Ал розв'язав цю проблему. Він розуміє також як це божевільне будівництво будинків і цілих палаців з часів німого фільму знов сорозалити якомусь покупцеві. Нафтові королі Тексасу особливо прихильні, навіть за великі гроші, жити в будинку де мешкала якась фільмова зірка.

Убивник Троцького МОВЧИТЬ...

На двадцять років тюрми засуджено Жак Морнарда за планове і свідоме вбивство Лева Троцького, суперника Сталіна. У боротьбі за владу Сталін вигнав свого суперника з СРСР. На вигнанні Троцький поселився у Мексико, де його настиг Жак Морнард. 20 грудня 1953 за мексиканськими законами Морнард міг подати прохання про перельтчасне звільнення. Зразкова поведінка дала йому право і надію на помилування. Проте в'язень не скористався своїми правами. Чому?

Тому 13 років Морнард вбив Троцького, але до сьогодні він мовчить. Він називає себе Жаком Морнардом. Чи може він був агентом ГПУ? Він не говорить. Хто-ж він такий і, звідкіль прийшов, і для чого було йому вбивати прогнаного советського комісара?

Протягом довгих 13-ти років він мовчки працює і сидить над книжка-

ва до кожного, інколи він жартує. Лише безконечно цікаві відвідувачі його дратують. І в тюрмі Морнарда певний свого життя. До вдови Троцького зверталися його спів'язні з пропозицією за добрі гроші „прибрати“ Морнарда.

За 10 кілометрів від тюрми у вилку Койокан, мешкає Натал'я Седова, Троцького вдова. Самотня і далеко від людей, вона живе у тому самому помешканні, де соняшного післяобіддя 20 серпня 1940 року Морнард забив її чоловіка.

Говорять, що Морнард 2 роки готував вбивство Троцького. Ще в Парижі він запрятелював зі Сильвією Ангеловою, сестрою секретарки Троцького. У серпні 1940 року, нічого не підозрюючи, Ангелова познайомила свого нового приятеля з шефом сестри. Морнард удавав, що він надзвичайно захоплений Троцьким, часто заходив до родини Троцьких зовсім вільно, хоч в той час поліція пильно охороняла їх будинок. (У березні того ж року група з 25-ти супротивників Троцького вчинила напад на його помешкання. Напасники стріляли з ручних кулеметів через вікна до кімнати, де саме знаходилися обоє Троцькі. І лише тому, що їм вдалося вчасно залізти під ліжка, вони врятувалися від смерті.)

Морнард розумів, що він виконає свій плян лише тоді, коли зуміє увійти в довіря своєї жертви. Одного дня Троцький був сам вдома, коли прийшов до нього Жак Морнард. Гість просив господаря переглянути рукопис, що він його привів зі собою. Троцький сів читати. Автор стояв за ним, тоді він витягнув сокиару і вдарив Троцького по голові. Організатор червоної армії вмер наступного дня. Морнарда арештовано на місці злочину. Троцькісти хотіли його одразу вбити, але умираючий сказав: „Облиште, хай він розкаже“.

Далі на 34 ст.

ми у „Чорному палаці Лекумберрі“, мексиканській тюрмі. Як для явного вбивника, він живе досить комфортно. Він має ізольовану камеру, двічі на тиждень приходять до нього приятелька. Пакети з харчами одержує часто, а передягатися може, коли захоче. Тюремний персонал ставиться до нього зі зрозумінням, а навіть наявно відзначають перед іншими в'язнями. Його спів'язні розказують, що він більше не проповідує марксизму, як це було раніше обурюється на „аморальність і нечесність“ своїх співтоваришів. Його поведінка ввічля-

При першому переслуханні убивник видавав себе за бельгійського 36-ти літнього журналіста. Він подавав різні причини свого вчинку. Так, він заявив одразу після вбивства: „Мене примушено до цього“. Але при ньому знайшли письмо, де було сказано, що він це вчинив, тому що Троцький зрадник. Мексиканська поліція переконує, що Морнард був агентом ГПУ. Якоюсь він говорив, що він син бельгійського дипломата, народжений в Персії. Інший раз видає себе знов за німця, чи Француза.

Темничний убивця Троцького завдає багато клопоту мексиканському урядові. Коли його звільнять з тюрми, він мусить бути виселений за межі Мексики. Але куди? Правда, сам Морнард перекресляв свій термін передчасного звільнення. Може прихильники Троцького чекають на помсту, а може Троцького супротивники схотіли б заставити його навіки замовкнути?

Ленін — син... місяця

Замість культу Сталіна в комуністичних країнах пропонують щораз то більше культ Леніна як „сурогат Бога“. Будапештська газета „Шабанд Нец“ подала з приводу 30-х роковин смерті Леніна під наголовком: „Історії про Леніна“ такий діалог:

„Скажи мені, чи це правда, що Ленін, якого немає уже на землі, син зір і місяця?—Так, це правда.

Чи це правда, що перші слова, які Ленін сказав, були хліб і свобода?—Так, це правда.

Чи це правда, що праве рам'я Леніна було із золота?—Так, це правда.

Чи це правда, що, коли одна жінка стріляла на Леніна, собака, який злизав кров, здох, бо куля була отруєна?—Так, це правда.

Чому Ленін не помер?—Тому, що в його жилах, замість крові плив вогонь і цей вогонь спалив отруту“

Бодай би він спалив тебе ще в колісці — додаємо ми.

Кажуть, що Айседора Дункан, танцюристка світової слави, написала до Бернарда Шоу такого листа: „Ми з Вами мусіли б мати дитину, що успадкувала б мою красу і Ваш розум.“ Драматург відповів: „Панно Дункан, мене це дуже тішить, але припустім, що дитина успадкує Ваш розум і мою красу“.

Одній старій панні натякнули, що але не мати чоловіка. Вона відповіла: „Я маю собаку, що гарчить, папугу, що свариться, піч, що димить і kota, що не бувас в ночі дома. Для чого мені чоловік?“

Релігійні книжки на списках найкраще купованої літератури

Коли американські квіготоргівці склали свої статистичні дані за 1949 р., вони зробили несподіване відкриття: за винятком романів, чотири з п'яťох найбільш купованих квіжок були релігійного змісту. З того часу релігійні квіжки швидко знаходяться між десятима назвами найкраще купованих квіжок.

Цей розвигок став найяскравішим в 1952 р., коли витання наново зрев'юваної Біблії досягло 1.000.000 екземплярів, ще небувалої до того часу, височини. Нове американське видання Біблії разом з трьома іншими релігійними квіжками трималися на вершині продажу також і в останньому списку найкраще купованих квіжок, опублікованому в червні 1953 року.

Ще 25 років тому ніхто з літературних кіл не вважав би такий розвигок можливим. Професор Гальфорд Люок з Єльського університету в статті, недавно опублікованій у фаховому органі видавців „Publisher's Weekly“, навіть окреслив це явище, як „одну з найбільш сенсаційних змін почуттів і смаку“, що сталася протягом останнього сторіччя. Як особливо визначний факт, він підносить те, що ця зміна відбулася не поступово, а зовсім раптово, на протязі кількох лише років.

Це був Ллойд Дуглас, який в кінці тридцятих років своєю книжкою „Чудесна сила“, так би мовити, проломив лід. Після того, як його перші публікації чисто теоретичного характеру знайшли тільки вузьке коло читачів, він намагається оповісти свою релігійну місію у формі роману. Успіх дав йому певність і надхнення. Після „Чудесної сили“ послідувала книжка „Зелене світло“, а в 1948 р. — „Великий рибалка“. Було б ще передчасно вже тепер ці квіжки, змістом яких є шукання сенсу життя, поставити в ряди класичної світової літератури. Все ж таки за допомогою них Ллойд Дуглас став одним з найвідоміших письменників своєї генерації. У списку найулюбленіших авторів Америки за час від 1895 до 1944 р. він займає, за кількістю книжок та їх накладів, четверте місце. Можна навіть допустити, що в міжчасі він зміг висунути на друге місце тому, що цей список був складений ще перед появою книжки „Великий рибалка“, яка в 1948 р. стояла на першому, а в 1949 р. на другому місці в списку найкраще купованих квіжок.

Але не тільки в романах останніх років також і в літературі для молоді відбивається збільшений інтерес до релігійних тем. Типовими прикладами цього несподіваного розвитку є гвір „Один Бог“ Флоренції Марії Фіц, „Малій дощ“, ілюстрований Єлизаветою Ортон Джонс, і „Квіжка молитов дитини“, видана Люїсом Раймондом.

У зв'язку з цим варгій уваги і той факт, що цілий ряд відомих письменників несподівано перейшов до опрацювання релігійних тем. Особливо яскраво це виступає в Дороти Сейсер. Так би мовити, без будь-якого перехідного пері-

оду вона звернулася від кримінальних оповідань, які зробили їй славу, до релігійних коротких історій та драматизації життя Христа. Подібний розвигок, хоч і не в такій різкій формі, можна прослідити в Евеліні Бог, Ц С. Люїса, Т. С. Свіота, В. Гудсона, Вінцента Шіана і Томаса Сугру. Найбільшу сенсацію викликав Геральд Гірді, який після св'яток на початку цього наукового робіт, взявся за релігійні теми і кінцево-кінцем виступив з книжкою „Прагнення Христа“. Тим самим Гірді, якого Г. Г. Велс колись визначив „найкраще поінформованою головою свого покоління“, досяг у своїй роботі нової форми синтезу науки і містики.

Те, що відбулося у Геральда Гірді, може бути порівняним з тією внутрішньою зміною, яку пройшли тисячі людей на протязі останніх років, коли вони пізнали, що наука, яка обіцяла їм відкрити всі матеріальні добра світу, одночасно здатна розкувати сили зруйнування світу. Це пізнання не могло привести їх обов'язково до самої перьви, але воно спричинилося до того, що вони, принаймні в думках, зверталися до релігії і відповідно до того добидали собі літературу.

Подібним був і вплив, який і наука зробила на самих літераторів. Після Дарвіна численні науковці вважали, що духові надбання релігії вже застаріли. На протязі останніх 25 років видагні вчені все таки знову і знову писали книжки у яких вони дають вираз своєму переконанню, що на підставі розуму є цілком можливим вірити рівночасно в Бога і в Галілея. Тут особливої уваги заслуговує те, що таке визнання віри в духове походження світу було якраз висловлене такими мужами як Жанс, Еддингтон, Вайтгед, Міллікан або ду Нуй, які походять з передових рядів тих астрономів і вчених природознавців, що колись були найпристраснішими оборонцями агностизму і матеріалізму. Дальшою причиною повного збудження інтересу до релігії, яка, здається, є цюза моментом страху чи розуму, можна шукати в передчутті „єдності світу“, до якої наше століття наближається велетенськими кроками. Ніколи раніше люди не знали таких безпосередніх співвідношень між різними расами і релігіями, як тепер, і ніколи перед тим вони не виявляли себе такими відкритими для надбання духових і релігійних думок іншит.

(За „Гарперс магазин“)

Поправка до ст. 18.

У підтексті на ст. 18 „Весняного вечора над Райном“ випало прізвисько п. М. Степишина, отже, треба читати: Сидять із ліва на право — М. Степишин, М. Шраменко, Президент, І. Лиховий, Микола Ливицький.

Маленький жарт

Один приятель якийсь звернувся до Марк Твена на кінських перегонах:

— Чи не можеш мені позичити трохи грошей на дорогу до дому, бо я цілком програвся?

— Шкода, друже, я теж програвся, але ти можеш сховатися під лавкою, я тебе прикрию ногами.

Так і зробили. Коли прийшов кондуктор Марк Твен показав два квитки.

— А де другий пасажи́р?

Твен постукав себе пальцем по лобі.

— Це квиток мого друга, але він трохи експентричний і любить ізити під лавкою.

Акуратність

Капітан пароплава, відомий своєю педантичністю та акуратністю, запасав одного разу під час своєї вахти в корабельному журналі: „2-й помічник був сьогодні п'яний“. Помічник, дуже здібний і сумлінний молодик, прибіг до капітана просити викреслити цю нотатку, жажливу для його дальшої кар'єри, запевняючи що він ніколи не пив раніш і не щитиме далі.

— Що ви робили раніш чи далі робитимете, мене тепер не цікавить. Учора ви були п'яні — це факт, і я цього викреслити не можу, — відповів капітан.

Наступного дня капітан приймав вахту від помічника й побачив на свій жах у судовому журналі: „Капітан був сьогодні тверезий“.

Тілоохоронець прем'єра розповідає...

Тілоохоронець Британського прем'єра Вінстона Черчіля нещодавно опублікував свої переживання з „великою старою людиною“ під час останньої світової війни.

„Я мав завжди з собою другий пістоль, щоб Черчіль у випадку потреби міг покінчити своє життя“, розповідає Вальтер Генри Томпсон, колишній детектив Шотланд Ярду.

Черчіл сам йому заявив, що він краще пустить собі кулю в лоб, ніж потрапить у руки ворога. Лише один раз Черчіл сумнівався у наслідках війни. Це було саме при його призначенні на прем'єр-міністра.

Як тілоохоронець Томпсон був нагороджений за свої заслуги медалею. Коли він одержував цю медаль з рук короля Георга VI, король сказав: „Це мабуть не так легко охороняти таку енергійну людину, як Черчіл“.

Томпсон відповів: „Так, це не легко. Труднощі полягають саме в тому, що Черчіл ніколи не робить те, що він повинен робити“.

* * *

Голландська жінка найкраща в подружжі. Дома вона одною ногою крутить прядку, другою гойдає коліску з близнятами, одночасно илете шкарпетки для чоловіка, читає високоморальну книжку, що лежить її на колінах і при цьому весь час сидить на торбинці з сиром, щоб його добре підгнітити.

ОГОЛОШЕННЯ

КНИЖКИ ВИДАВНИЦТВА ПУ-ГУ

Автор і назва	пр о д а ж н а ц і н а						
	Англія фунт	США і Канада дол.	Австралія фунт	Бельгія б. фр. н.	Франція фр. фр.	Австрія шлінг	Німеччина марок
1. С. Любомирський, «Між славою і смертю», роман про УПА, ілюстр., 8°, 183 ст.	0:03:0	0.60	0:04:0	25	175	8	1.60
2. М. Янішевський і К. Яворський, «Останні дні штурмфорера», кінороман, ілюстр., 8°, 92 ст., ч. I	0:04:0	0.80	0:05:0	35	200	12	2.40
3. Ч. Діккенс, «Давід Копперфільд», роман, ілюстр., 8°, 92 ст., ч. I	0:02:6	0.45	0:03:2	20	125	7	1.50
4. Ч. Діккенс, «Давід Копперфільд», роман, ілюстр., 8°, 92 ст., ч. II	0:02:6	0.45	0:03:2	20	125	7	1.50
5. Ю. Валко, «Інженер Марченко», фантастична повість, ілюстр., 8°, 74 ст.	0:02:6	0.45	0:03:2	20	125	7	1.50
6. Х. Г. Андерсен, «Дванадцять казок», ілюстр., 8°, 102 ст.	0:04:6	0.90	0:05:6	40	250	14	3.00
7. Г. Тревор-Ровпер, «Останні дні Гіллера», ілюстр., 8°, 56 стор.	0:01:8	0.35	0:02:0	14	85	4	0.80
8. «Зорі і людська вдача» (Кожен сам собі ворожбит), 16 стор.	0:00:6	0.10	0:00:8	5	30	1	0.30
9. С. Парфанович, «Загоріла полонина» (бойківські оповідання) 8°, 88 стор.	0:02:6	0.45	0:03:2	20	125	7	1.50
10. С. Парфанович, «Інші дні», новелі, 8°, 144 стор.	0:03:6	0.65	0:04:2	24	175	8	1.60
11. О. Гай-Головко, «Коханіяда», лірико-сатирична поема, 64 стор.	0:01:9	0.25	0:03:9	12	80	4	0.80
12. Комплект «ПУ-ГУ» за 1947 р., 42 числа	1:10:0	6.00	1:18:0	250	1.650	100	20.00
13. Комплект «ПУ-ГУ» за 1948 р., 31 число	1:05:0	5.00	1:12:0	220	1.350	80	16.00

Книжки можна замовляти у Видавництві ПУ-ГУ: Verlag „PU-HU“, Augsburg, West. Germany, Cabelsbergerstr 3, або у представників за кордоном.

Зголошуйтеся до кольпортажу!

ЛІТЕРАТУРНА НОВИНА!
НОВА КНИЖКА!

ІВАН МАНИЛО

БАЙКАР

З портретом автора
Ціна 1 долар. Сторін 104

Велика вісімка,
гарний папір,
добрий друк.

Критичні голоси — прихильні

Тираж 2 000

Нью Йорк — 1953 — Вінніпег

Видання

Української Національної
Видавничої Спільноти в Канаді

Замовлення виконую негайно
надсилаю „БАЙКАРЯ“ в усі
країни світу.

Моя адреса:

IWAN MANYLO.

4635 N. 12th St. Phila. 41,
Pa. — U. S. A.

Примітка: На пересилку до-
дайте 10 центів (можна
поштовими марками).

КНИГАРНЯМ ЗНИЖКА!

Добре ситуювала українська
родина у Канаді бажає взяти
на виховання сироту, хлоп-
чика чи дівчинку. Пропозиції
надсилати до редакції ПУ-ГУ.

„Ми за мiр во всьом мiрe“...

Загальний наклад усiх магазинiв у ЗДА та Канадi перевищує 170 мiльйонiв примiрникiв. Це число майже дорiвнює кiлькостi населення обох цих країн. Американцi читають у тричi бiльше магазинiв нiж часописiв. Нинi магазини поширенi в Америцi у два рази бiльше,

нiж це було 20 рокiв тому i у 9 разiв, порiвнюючи до 1914 року.

Сорок два американськi магазини продаються у кiлькостi мiльйон i бiльше примiрникiв кожного. Reader's Digest поширюється в ЗДА та в Канадi у кiлькостi 11,5 мiльйонiв примiрникiв, по 5 мiльйонiв продають щотижня магазини Life, McCall's та iнших.

А ми українцi?..

Розбудуймо власний український великий магазин!

Читайте, передплачуйте ПУ-ГУ!